

MAHILA SADHIKARATHA

మహిళా సాధికారత

mas

స్వయంసహాయ ఉద్యమ సమాచార తెలుగు మాస పత్రిక

నంపుటి : 23 సంచిక: 9 రంగారెడ్డి మే 2025 పేజీలు : 36 వెల : రూ. 10/-

కు పోషణ పై మేధో మథనం!

తెలంగాణలో పోషకాహార లోప నివారణకు చేపట్టవలసిన చర్యలపై ఏపిమాన్ కార్యాలయంలో నిర్వహించిన సదస్సులో పాల్గొన్న తెలంగాణ మహిళా శిశు సంక్షేమశాఖ కార్యదర్శి శ్రీమతి అనితా రామచంద్రన్, ఏపిమాన్ సి ఇ ఓ శ్రీ సీ ఎన్ రెడ్డి ప్రభుతులు

ఏపిమాన్ లో బి ఏ ఎఫ్ ఏ కార్యశాల!

గోరంట్లపల్లి నైపుణ్య శిక్షణ కేంద్రంలో సు-శిక్షితులైన మహిళలకు నర్సిఫి టీజు

ఏపిమాన్ అధ్యక్షుర్యంలో హైదరాబాదులో పోషక విలువలపై విద్యార్థుల అవగాహన ర్యాలీ

నాబార్డ్ సౌజన్యంతో

భూమి, నీటి సంరక్షణ మరియు యాజమాన్యం

భూమిలో సారం ... మొలకకు ఆధారం

కీలక దశలో అందే నీరే పెరిగే పంటకు జీవం

చేపట్టే పనులు

సూక్ష్మ సాగు - స్ప్రింకల్

సూక్ష్మ సాగు - బందునీర్వం

నీటి సంరక్షణ - యాజమాన్యం

పంటకు జీవం రేయిస్ గన్

భూగర్భ నీటిని పంచుకోవడం

ఆరు తడి పంటలసాగు

సోలార్ పంపుసెట్ల ఏర్పాటు

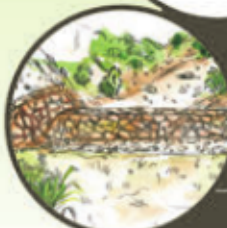
గ్రీడ్ లాక్ పద్ధతి

పొలాలలో నీటి కుంటలు (ఫాస్ట్ పాండ్)

చిన్న చిన్న ఊట కుంటలు

రాతి కట్టలు

భూసార, నీటి సంరక్షణ

మహిళా సాధికారత

సంపుటి 23 సంచిక 9

పోషణ !

'దేశమంటే మట్టి కాదోయ్, దేశమంటే మనుషులోయ్ ...' అని ఎలుగెత్తి చాటిన గురజాడ అప్పారావు అసలు మనుషులంటే ఎవరో కూడా చెప్పాడు. 'తిండి కలిగితే కండకలుగును, కండకలవాడేను మనిషోయ్' అని ఆయన మనిషి అనే మాటకు నిర్వచనం చెప్పాడు. అంటే, శరీరంలో తగినంత బలం లేకపోతే, చేయవలసిన పనులను సరిగా చేయలేమన్నమాట. ఆలోచన, సంకల్పం ఎంత గొప్పవైనా, శరీరం సహకరిస్తేనే కదా ఆ ఆలోచనలను అమలులో పెట్టగలిగేది. శరీరం బలంగా వుంటే ఏ పనినైనా ఎలా చేయగలుగుతామో, ఆ శరీరమే దుర్బలమైతే ఎలా చేయలేకపోతామో మన యవ్వనం, ముసలితనం చెప్పకనే చెబుతాయి కదా! 'ఎ హెల్థీ మైండ్ ఇన్ ఎ హెల్థీ బాడీ' (శరీరం ఎంత ఆరోగ్యంగా వుంటే, మేధా శక్తి అంత మెరుగ్గా వుంటుంది) అన్న ఆంగ్ల సూక్తి కూడా ఇదే విషయాన్ని మరో రకంగా చెబుతున్నది. నిజమే, మరి ఆ బలం ఎలా వస్తుంది ... అంటే, సరైన పోషణ ద్వారానే శరీరానికి బలం చేకూరుతుంది. తల్లి కడుపులో పిండంగా వున్నప్పటినుంచి, జీవితం ముగిసే వరకు శరీరానికి తగిన పోషణ కావలసిందే. గర్భస్థ దశలో తల్లి తీసుకునే ఆహారం, శిశు దశలో తల్లి అందించే ఆహారం, పెరిగి పెద్ద అయిన తర్వాత తాను తీసుకునే ఆహారం మనిషి శరీర బలాన్ని, ఆరోగ్యాన్ని నిర్ణయిస్తాయి. శరీరం బలంగా, ఆరోగ్యంగా వుండాలంటే తగిన పోషక విలువలు కలిగిన ఆహారం అవసరం. బలం అంటే లావు, సన్నం కాదు. బలం అంటే శక్తి! ఆలాగే, పోషకాహారం అంటే ఖరీదైన ఆహారం అని కాదు. సమీకృత ఆహారం. సమతుల్యమైన ఆహారం, శరీర పోషణకు అవసరమైన పదార్థాలు తగిన పాళ్ళలో వున్న ఆహారం. మన దేశంలో మనం అలాంటి పోషక విలువలు కలిగిన ఆహారాన్ని సరిగా తీసుకోవడం లేదని పరిశోధనలు, అధ్యయనాలు చెబుతున్నాయి. లెక్కలేనంతగా వివిధ ఆహార పదార్థాలు, చిరుతిండ్లు మార్కెట్లను ముంచెత్తుతున్న ఈ రోజులలో కూడా, మనదేశంలో స్త్రీ, పురుష, శిశు భేదం లేకుండా రక్షహీనత ఏటికేడాది పెరుగుతున్నదంటే, మనం తినే ఆహారం ఎంత శక్తి హీనమైనదో అర్థమవుతుంది. మరోవైపు 'ప్రపంచ ఆకలి సూచిక' లో మన దేశం 127 దేశాలలో 105 వ స్థానంలో వుండడం ఎంతో ఆందోళనను రేకెత్తిస్తుంది. ఈ ఆకలి సూచిక మనం తీసుకునే ఆహారంలో పోషక విలువలు లేకపోవడాన్ని, ఐదేళ్ళలోపు పిల్లలు వయసుకు తగిన ఎత్తు, ఎత్తుకు తగిన లావు లేకపోవడాన్ని, ఆ వయసు చిన్నారుల మరణాల శాతం ఎక్కువగా వుండడాన్ని సూచిస్తుంది. భవిష్యత్ తరాలను నిర్వీర్యంచేసే ఈ పోషకాహార లోపాన్ని సవరించడానికి ప్రభుత్వాలు, స్వచ్ఛంద సంస్థలు ఎన్నో చర్యలు చేపడుతున్నాయి. కార్యక్రమాలను నిర్వహిస్తున్నాయి. ఏపిమాస్ కూడా తన వంతుగా పోషక విలువలపై ఎన్నో అవగాహన కార్యక్రమాలను చేపడుతున్నది. ముఖ్యంగా గర్భిణులు, బాలింతలు ఎలాంటి పోషకాహారం తీసుకోవాలో, శిశువులకు ఎలాంటి ఆహారం యివ్వాలో శిక్షణ కార్యక్రమాలను నిర్వహిస్తున్నది. మనం మరచిపోయిన చిరుధాన్యాల వంటి సుపోషక ఆహార పదార్థాలను గురించి, మనకు చౌకగా, సులువుగానే లభించే మరిన్ని పోషక విలువలు కలిగిన కూరగాయలు, పండ్లు, ఇతర ఆహార పదార్థాల గురించి వివిధ రకాలుగా అవగాహన కలిగిస్తున్నది. వాటిని పాటించేలా క్షేత్ర స్థాయిలో అవకాశమున్నంత పర్యవేక్షణ జరుపుతున్నది. తెలంగాణాలో పోషకాహార లోపంపై యిటీవలనే మేధో మథన సదస్సును ఏపిమాస్ నిర్వహించింది. తెలంగాణాలో పోషకాహార లోపాన్ని సవరించాలన్న సంకల్పంతో ఈ సదస్సు నిర్వహించడానికి ప్రోత్సహించిన తెలంగాణా ప్రభుత్వ మహిళా, శిశు సంక్షేమ శాఖ కార్యదర్శి శ్రీమతి అనితా రామచంద్రన్, ఐ ఏ ఎస్ గారికి మనఃపూర్వక అభినందనలు. అయితే, ప్రభుత్వ ప్రభుత్వేతర స్థాయిలలో యిన్ని చర్యలు చేపడుతున్నప్పటికీ, పరిస్థితి యింకా ఆశాజనకమైన స్థాయికి చేరకపోవడం మరింతగా యిలాంటి ప్రోత్సాహక, అవగాహన కార్యక్రమాల, చర్యల అవసరాన్ని చెబుతున్నది. భవిష్యత్ తరాలను బలోపేతం చేయడానికి అందరం మరింతగా కృషి చేద్దాం!

Dr. Chandra Sekhar Reddy

Edited, Printed, Published and owned by T.Chandra Sekhar Reddy; Printed at Kala Jyothi Process Pvt Ltd, Plot No.CFC-1&2, Survey No.18, E-city, SEZ, General Industrial Park, Raviryal and Srinagar, Maheswaram, Ranga Reddy District, Telangana - 501359 and Published at Mahila Abhivruddhi Society, Andhra Pradesh (APMAS), Plot No.11&12,HUDAColony, Tanesha Nagar, Near DreamVally, Manikonda,Ranga Reddy District,Telangana-500089. Editor:T.Chandra Sekhar Reddy

రోడ్ల మీద, వీధుల్లో చెత్త వేయం

మహిళా సాధికారత

ఎడిటర్ : టి.చంద్రశేఖర రెడ్డి

అసోసియేట్ ఎడిటర్ : జె.వి. క్రీష్ణమూర్తి

ఎడిటోరియల్ కమిటీ: ఎన్ వినాయక రెడ్డి, ఎల్. భవాని, ఆర్ రమాదేవి, ఎం. భార్గవి, జి. శ్రీనివాస్, కె శ్రీనివాస్, ఆర్ బ్రహ్మచారి

కంపోజింగ్, డిజైనింగ్ : ఎన్. రమాదేవి , కన్సల్టెంట్ : కె. రఘురామరాజు

సమస్యను సహకారం : పి. రుహాన్, లక్ష్మి, సాంకేతిక సహకారం : క్రీస్టాఫర్ వసంత్

లోపలి పేజీలలో

- ⇒ పోషకాహార లోపంపై మేధోమధన సదస్సు ! 05
- ⇒ పోషణపక్షం సందర్భంగా విద్యార్థుల ర్యాళీ 09
- ⇒ గుడ్లవల్లేరు మండలంలో పేదల గుర్తింపు సర్వే 10
- ⇒ పశువుల ఆరోగ్యాన్ని హరించే పరాన్నజీవులు 12
- ⇒ ఇంకా బలహీనంగానే బాల్యం... ! 13
- ⇒ పంటల సేకరణలో 'అనంత' ఎఫ్పిఓల ముందంజ 14
- ⇒ పీలేరులో అరబిందో, ఏపిమాస్ చలివేంద్రాలు 15
- ⇒ మహిళల ఆరోగ్యం మెరుగుదలపై పక్షోత్సవాలు 16
- ⇒ 'రైతుల విత్తన హక్కుకు చట్టరూపం యివ్వాలి' 18
- ⇒ వనజీవి రామయ్య కన్నుమూత! 20
- ⇒ సౌర విద్యుత్పై వినియోగదారులకు అవగాహన 21
- ⇒ నీటికొరత నివారణపై అవగాహన కార్యక్రమం 22
- ⇒ 'అనంత'లో ఉద్యాన పంటలపై వైరస్ పంజా 24
- ⇒ పాడి నాణ్యతను పెంచే 'డెల్టో మిల్క్ బూస్టర్'! 25
- ⇒ యువతకు అండగా రాజీవ్ యువ వికాసం 26
- ⇒ స్వయం సహాయ మహిళలకు భారీగా రుణాలు! 28
- ⇒ వాట్సాప్ ద్వారా ధాన్యం విక్రయం ఎలా? 29
- ⇒ తెలంగాణలో తొలిసారిగా మఖానా సాగు ! 30
- ⇒ సృష్టికి ప్రతిసృష్టి చేస్తున్న కడియంనర్సరీ రైతులు 32
- ⇒ పశ్చిమగోదావరిజిల్లాలో ఆక్సాసాగుకు విరామం 34

.....

'మహిళాభివృద్ధి సాసైటీ' (ఏపిమాస్)

'మహిళా సాధికారత' పత్రిక మాతృసంస్థ

మహిళాభివృద్ధి సాసైటీ. దీనిని ఏపిమాస్ అని, మాస్ అని కూడా సంక్షిప్తంగా పిలుస్తారు. 2001జూన్ 14 వ తేదీన పబ్లిక్ సాసైటీగా మహిళాభివృద్ధి సాసైటీ హైదరాబాద్ ప్రధాన కార్యాలయంగా ఏర్పాటైంది. తెలుగు రాష్ట్రాలలో, మన దేశంలోని ఇతర అనేక రాష్ట్రాలలో మహిళా స్వయంసహాయ సంస్థల సుస్థిరాభివృద్ధికి విశేష సేవలను అందించిన ఈ సంస్థ ప్రస్తుతం రైతుల అభ్యున్నతికి, పర్యావరణ పరిరక్షణకు, ఆదర్శ గ్రామాల నిర్మాణానికి, స్వయంసహాయ సంస్థల స్వయం నియంత్రణకు గణనీయమైన కృషి చేస్తున్నది. ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ కు ప్రధాన కార్యదర్శిగా పనిచేసి పదవీ విరమణ చేసిన శ్రీ కె. మాధవరావు చైర్మన్ గా వివిధ రంగాలలో విశేషానుభవం గడించిన ప్రముఖులు ఈ సంస్థ పాలకవర్గంలో వున్నారు. సంస్థ వ్యవస్థాపక సి ఇ ఓ శ్రీ సి ఎస్ రెడ్డి ఎంఓ గా, సిఇఓ గా వున్నారు. ప్రస్తుతం ఆంధ్రప్రదేశ్, తెలంగాణ, బీహార్ లో కార్యక్రమాలను నిర్వహిస్తున్న ఈ సంస్థకు ప్రధాన కార్యాలయంతోపాటు, ఒక ప్రాంతీయ కార్యాలయం, 21 క్షేత్ర కార్యాలయాలు వున్నాయి. దాదాపు 250 మందికి పైగా సిబ్బంది వున్నారు. ప్రజలకు అవగాహన కలిగించడంకోసం 'మహిళా సాధికారత' పత్రికతోపాటు వివిధ వైజ్ఞానిక వుస్తకాలను, ఈ సంస్థ ప్రచురిస్తుంటుంది.

.....

ప్రోత్సాహక చందా	
ఏడాదికి	: రూ. 110
రెండేళ్లకు	: రూ. 200
మూడేళ్లకు	: రూ. 280

ప్రకటన ఛార్జీలు	
మల్టీకలర్ ఫస్ట్ పేజి (సగం)/బ్యాక్ పేజి(పూర్తి)	: రూ. 25,000
మల్టీకలర్ ఇన్ సైడ్ కవర్ పేజి (పూర్తి)	: రూ. 15,000
బ్లాక్ అండ్ వైట్ లోపలి పేజి (పూర్తి)	: రూ. 10,000

చందాలు లేదా ప్రకటనలకోసం పంపే డిడిలను 'ఏపిమాస్ -హైదరాబాద్' పేరుమీద పంపాలి

మహిళా సాధికారత, ఏపిమాస్ కార్యాలయం, ప్లాట్ నెం.11-12, హుడా కాలనీ, తానీషా నగర్, డ్రీమ్ వ్యాలీ దగ్గర, మణికోండ, రంగారెడ్డి జిల్లా, హైదరాబాదు-500089. ఫోన్ : 08413-403118
Web: www.apmas.org, E Mail: info@apmas.org

రోడ్లపై, గోడలపై ఉమ్మివేయం

పోషకాహార లోపంపై మేధోమథన సదస్సు !

-భవాని, ప్రగతి

తెలంగాణలో పోషకాహార లోపం నివారణపై 'మంథన్ ఆన్ కు పోషన్' పేరున ఏపిమాస్ ఆధ్వర్యంలో మాతా శిశు సంక్షేమ శాఖ రాష్ట్ర, జిల్లా స్థాయి అధికారుల, నిపుణుల మేధో మథన సదస్సు హైదరాబాదులోని ఏపిమాస్ ప్రధాన కార్యాలయంలో 2025 ఏప్రిల్ 4వ తేదీన జరిగింది. తెలంగాణ రాష్ట్రంలోని పోషణ సమస్యలను సమగ్రంగా అవగాహన చేసుకొని, నా సమస్యల పరిష్కారానికి దూర దృష్టితో కూడిన కార్యాచరణ కార్యక్రమాన్ని రూపొందించడం ఈ సదస్సు ప్రధాన లక్ష్యం.

తెలంగాణ రాష్ట్ర మహిళా అభివృద్ధి, శిశు సంక్షేమ శాఖ కార్యదర్శి శ్రీమతి అనితా రామచంద్రన్ ముఖ్య అతిథిగా పాల్గొన్నారు. ఏపిమాస్ ఎండి, సి ఇ ఓ శ్రీ సి.ఎస్. రెడ్డి సదస్సుకు హాజరైన వారిని స్వాగతించి, ఈ సదస్సు ఉద్దేశాలను వివరించారు.

సమగ్ర శిశు సంక్షేమ శాఖ (ఐసి డిఎస్) కార్యక్రమం అమలు జరిగి 50 సంవత్సరాలు పూర్తవు తున్న సందర్భంగా, తెలంగాణలో పోషకాహార లోపాన్ని తగ్గించేందుకు పటిష్టమైన చర్యలను గుర్తించడం ఈ సమావేశం ప్రధాన లక్ష్యమని ఆయన తెలిపారు.

తెలంగాణ రాష్ట్రం అన్ని రంగాలలో పురోగమిస్తున్నప్పు

టికీ, ఐసిడిఎస్ ద్వారా పోషకాహార లోపం తగ్గించడంలో మరింత దృష్టి పెట్టాల్సిన అవసరం ఉందని, కిశోర బాలికలపై దృష్టి పెట్టడం ద్వారా భవిష్యత్ తల్లల ఆరోగ్యాన్ని మెరుగుపరచవచ్చునని శ్రీమతి అనితా రామచంద్రన్ అభిప్రాయపడ్డారు.

ఈ దిశగా 2025 ఏప్రిల్ నుండి 2026 మార్చి వరకు ఒక సంవత్సర కాలపు కార్యాచరణ ప్రణాళికను రూపొందించాలని, పోషకాహార లోపాన్ని తగ్గించడంలో ఐసిడిఎస్ ప్రస్తుత ప్రయత్నాలకు తోడ్పడే సాంకేతిక సహాయక బృందాన్ని ఏపిమాస్ సహకారంతో ఏర్పాటు చేయాలని శ్రీమతి అనితా రామచంద్రన్ కోరారు.

మన దేశంలో, తెలంగాణలో పోషకాహార లోపం గణాంకాలను, ముఖ్యంగా వయసుకు తగిన ఎత్తు బరువు తక్కువగా ఉండడాన్ని, రక్తహీనత సమస్యను, ఇందుకు కారణాలను, పరిష్కార మార్గాలను కూలంకషంగా చర్చించి, అచరణాత్మకంగా కార్యాచరణ ప్రణాళికను రూపొందించడంపై చర్చ జరిగింది.

కేవలం గుర్తింపు కాదు, పద్ధతిగా నిర్వహణే లక్ష్యం

సమగ్ర శిశు సంక్షేమ శాఖ జాయింట్ డైరెక్టర్ శ్రీమతి విశాలాక్షిగారు మాట్లాడుతూ, తీవ్రమైన, మితమైన పోషకా

గోడలపైన, కరెన్సీ నోట్లపైన రాతలు వ్రాయం

హార లోపం (ఎస్ ఎ ఎం, యం ఎ యం) గల పిల్లలను గుర్తించి, ఆ లోపాన్ని సరిచేయడంలో శిశు సంక్షేమ శాఖ చేసిన కృషిని, సాధించిన పురోగతిని వివరించారు. తాము జాతీయ పోషకాహార సంస్థ (ఎన్ ఐ ఎన్)తో, ఆరోగ్య శాఖతో కలిసి ప్రత్యేక తీవ్రమైన, మితమైన పోషకాహార లోప నివారణకు చేపట్టవలసిన చర్యలతో కూడిన ఆచరణ విధానాన్ని (ఎస్ ఎస్ ఎఫ్ పి) రూపొందించామని, కానీ ఆ ఆచరణ విధానం (ప్రోటోకాల్) అంగన్వాడీ సెంటర్లకే పరిమితమవుతున్నదని విచారం వ్యక్తంచేశారు.

ఆహారం ఉంది... పోషణ ఉందా?

ఎన్ ఐ ఎన్ శాస్త్రవేత్త డా. భానుప్రకాష్ రెడ్డి మాట్లాడుతూ తమ సంస్థ ప్రధానంగా సూక్ష్మ పోషకాల లోపం వల్ల, ముఖ్యంగా ఐరన్ లోపం వల్ల కలిగే రక్తహీనతపై దృష్టి సారస్తున్నదని తెలిపారు. పట్టణ ప్రాంతాలలోని 1-4 సంవత్సరాల వయస్సుగల పిల్లలతో పోల్చుచూస్తే, గ్రామీణ ప్రాంతాల పిల్లలలో ఈ రక్తహీనత ఎక్కువగా కనిపిస్తోందని ఆయన తెలిపారు.

తెలంగాణ రాష్ట్రంలో స్థూలకాయ సంబంధిత పోషక లోపంకూడా పెరుగుతున్నదని ఆయన అన్నారు. పోషణ లోపం మొత్తాన్ని దృష్టిలో వుంచుకుని, సూక్ష్మ పోషకాల లోపాన్ని, ముఖ్యంగా ఇనుము , విటమిన్ ఏ, డి, బి12, ఫోలేట్ల లోపాలను తగ్గించేందుకు జిల్లా స్థాయిలో లక్షిత ప్రణాళికను రూపొందించాలని ఆయన సూచించారు. ఈ లోపం ఎక్కువగా ఉన్న జిల్లాలకు ప్రాముఖ్యత ఇవ్వాలని అభిప్రాయపడ్డారు.

గర్భధారణ నుండి రెండేళ్ళ వయస్సు వరకు “మొదటి 1000 రోజులు” అత్యంత కీలకమని శ్రీ భానుప్రకాష్ రెడ్డి పేర్కొన్నారు. ఈ దశలో తక్కువ బరువుతో పుట్టడం, తగినంత పౌష్టికాహారం లేకపోవడం, పరిశుభ్రత లోపించడంవల్ల ఎదుగుదల వ్యత్యాసం ఏర్పడుతుందని, తీవ్ర సమస్యాత్మక గర్భిణులను ముందుగానే గుర్తించి, వారికి తగిన మద్దతు ఇవ్వడం అవసరమని ఆయన సూచించారు.

శిశువు పోషకస్థితిని మెరుగుపరచేందుకు గర్భధారణకు ముందు దశ నుంచే దృష్టి పెట్టాలని, స్కూల్ విద్యార్థుల

కోసం సిఎన్ఐఆర్ - బ్రేక్ఫాస్ట్ ప్రోగ్రాం అమలు చేయాలని, ఉదయ భోజన లోపాన్ని తగ్గించేందుకు స్థానికంగా అందుబాటులో ఉన్న ఆహార పదార్థాలను వినియోగించి, ఆహార వైవిధ్యాన్ని ప్రోత్సహించాలని శ్రీ భానుప్రకాష్ రెడ్డి సూచించారు.

ప్రకృతి వ్యవసాయం, పోషకాహార మార్పు

ఆంధ్రప్రదేశ్ రైతు సాధికారత సంస్థ, ప్రకృతి వ్యవసాయం (ఎ పి సి ఎన్ ఎఫ్) ప్రాజెక్టు కన్సల్టెంట్ శ్రీమతి లక్ష్మి దుర్గ పర్యావరణానుకూల వ్యవసాయం ద్వారా పోషకాహార లోపాన్ని తగ్గించే ‘ప్రకృతి వ్యవసాయం’ ను పరిచయం చేశారు. ఇందులో తాము ముఖ్యమైన ఏడు అంశాలను పాటిస్తున్నామని వివరించారు.

అవి: ఇంటి వద్ద, కమ్యూనిటీ స్థాయిలో పోషకాహార తోటలు, ఇంటింటికీ భోజనం అందుబాటులో ఉండేలా చూడటం, రైతు పోషకాహార పాఠశాలలు, సమతుల్య ఆహార బాస్కెట్లు, పోషకాహారంపై ప్రచార కార్యక్రమాలు, న్యూట్రీ-ఎంటర్ప్రైజెస్, సరఫరా విధానాల్ని బలపర్చడం మొదలైన వని ఆమె తెలిపారు. తాము ప్రారంభ, మధ్యస్థ సర్వే నిర్వహించగా, వయసుకు తగిన అనుబంధ ఆహార ప్రారంభ సమయం పట్ల అవగాహన పెరిగినట్లు కనిపించినప్పటికీ, ఆహార వైవిధ్యంలో, పరిమాణంలో ఇంకా లోపాలున్నాయని తేలిందనీ, అయితే, ఏ పి సి ఎన్ ఎఫ్ అమలులో ఉన్న గ్రామాలలో రక్తహీనత శాతం తగ్గిందని తెలిపారు.

మహిళల ఆధ్వర్యంలో సామాజిక పోషకాహార తోటల పెంపకాన్ని ప్రోత్సహించాలని, ప్రకృతి వ్యవసాయాన్ని ప్రజా పోషకాహార కార్యక్రమాల బలోపేతానికి ఉపయోగించాలని, వ్యవసాయం , పోషకాహార సంబంధాలపై సమాజ అవగాహనను పెంచాలని సూచించారు.

ఆహార అలవాట్లలో అపోహలతో పోషకాహార లోపం

పిరమల్ ఫౌండేషన్ కు చెందిన డా. సునీల్ బాబు పిల్లల్లో పోషణలోప కారణాలను ఆహార నాణ్యత, ఆహార అలవాట్ల ఆధారంగా పరిశీలించగా, బీహార్లో, తెలంగాణలో ఆహారం అందుబాటులో ఉన్నప్పటికీ ఆచారాలు, అపోహల వల్ల పోషకాహార లోపం కొనసాగుతోందని తెలిపారు.

పెద్దలను, ఇతరులను దుర్బాషలాడం, వారిని అవమానించం

సమయానికి ఆహారం ఇచ్చే అలవాటు వున్నా, ఆహార వైవిధ్యం , సరైన పరిమాణం లోపించి పోతున్నాయన్నారు. గిరిజన ప్రాంతాల్లో పోషకాహార మార్పు

పిరమల్ ఫౌండేషన్ పోషణ విభాగం ప్రోగ్రాం డైరెక్టర్ డా. దేవిక తాము చేపట్టిన 'గిరిజనుల పోషణ' కార్యక్రమం ద్వారా గిరిజన ప్రాంతాల్లో సాంస్కృతికంగా అనుకూలమైన, సముదాయ ఆధారిత పరిష్కారాల ద్వారా కుపోషణను ఎదుర్కొనేందుకు కృషి చేస్తున్నామని తెలిపారు.

ఐరన్, ఫోలిక్ యాసిడ్ మాత్రలను కేవలం పంపిణీ చేయడానికి పరిమితం కాకుండా, వాటి వినియోగాన్ని పెంచేందుకు తగిన సమాచారాన్ని అందించడానికి ప్రాధాన్యం యివ్వడం, రక్తహీనత నివారణ, చికిత్సపై ఆరోగ్య కేంద్రాలను సమన్వయపరచుకుని, ప్రచారాలను నిర్వహించాల్సిన అవసరాన్ని ఆమె తెలిపారు.

తెలంగాణ మెప్పా ప్రతినిధి డా. సుజాత పోషణ లోపాన్ని తగ్గించేందుకు పాటించవలసిన కొన్ని అంశాలను సూచించారు. ఈ విషయమై వారు నిర్వహించిన 'మహిళా మిత్ర' అనే కార్యక్రమాన్ని గురించి వివరించారు.

'జెట్ బౌండ్ కాల్ టెక్నాలజీ' వినియోగం ద్వారా గర్భిణులతో, వారి భర్తలతో నేరుగా మాట్లాడుతూ ఆరోగ్య తనిఖీలకు తోడుగా వెళ్ళేలా ప్రోత్సహించడం, ఇంటి పనిలో తోడ్పాటు, సరైన పోషకాహార భోజనం సిద్ధం చేయడం , భావోద్వేగ మద్దతు వంటి భర్తల సహకార అంశాలను పెంపొందించడం కోసం కృషి చేశామని వివరించారు. అయితే, చాలా స్లమ్ ప్రాంతాలు అంగన్వాడీ కేంద్రాల పరిధిలోకి రాకపోవడం వల్ల ఆ ప్రాంతాలలో మొబైలు అంగన్వాడీ సెంటర్లను అందుబాటులో తీసుకురావాలని సూచించారు.

స్వయం సహాయ సంఘాలతో సమన్వయం

ఏపిమాస్ అమలు పరుస్తున్న 'పట్టణ పోషణ పథకం' ప్రాజెక్ట్ మేనేజర్ శ్రీమతి భవాని స్వయం సహాయ సంఘాల నుండి ఎంపిక చేసిన ఆరోగ్య కార్యకర్తల ద్వారా ప్రాజెక్టు ఏ విధంగా పురోగతి సాధించిందో వివరించారు. ఆరోగ్య

కార్యకర్తల గృహ సందర్శనల ద్వారా గర్భిణులు, బాలింతల ఆహార విషయంలో ఏ విధంగా సానుకూల మార్పు తీసుకు వచ్చారో వివరించారు.

ఐసిడిఎస్ , ఆరోగ్య శాఖలతో తాము సమన్వయం పాటిస్తూ మొదటి 1000 రోజుల ప్రాముఖ్యతను అందరికీ తెలియజేయడంకోసం తల్లల సమావేశాలను నిర్వహిస్తూ, అక్కడ మహిళలు వారు పాటించిన విషయాలను సమూహ చర్చల ద్వారా పంచుకుంటూ ఎలా అవగాహన కల్పిస్తున్నారో వివరించారు. అంతే కాకుండా నీరు-పారి శుద్ధ్య ప్రాజెక్టు ద్వారా ఇంటి స్థాయిలో, సముదాయ స్థాయిలో పరిశుభ్రత, నీటి భద్రత, శౌచాలయాల వినియోగంపై స్వయం సహాయ సంఘాల మద్దతుతో అవగాహన కల్పిస్తున్నట్లు వివరించారు.

అనంతరం, శ్రీ సి.ఎస్. రెడ్డి గారు తెలంగాణలో కుపోషణ నివారణకు సంబంధించి, మేధోమథనంలో వ్యక్తమైన అంశాల, పాల్గొన్న వారి అనుభవాల ప్రాతిపదికగా సూచనలు, సలహాలు కోరారు. అందుకు అనుగుణంగా క్రింది కార్యచరణ అంశాలు రూపుదిద్దుకున్నాయి:

ఆర్థిక సమన్వయం: కుటుంబ స్థాయిలో ఆరోగ్య / పోషణ సేవల్లో పెట్టుబడి పెట్టే సముదాయ ఆధారిత ఆర్థిక సమూహాల విధానాన్ని ప్రోత్సహించాలి.

ఉదాహరణ: బీహార్ మోడల్ - నలుగురున్న కుటుంబానికి వైద్య పరీక్షలు, మందులు, రిఫరల్స్ కోసం (ఫ్రైవేట్ రంగం ఆధ్వర్యంలో) సంవత్సరానికి రూ. 2,000.

ఇదే తరహాలో ఏఎన్ ఏం లు / నర్సుల ద్వారా పోషణ సలహాల కోసం సబ్స్క్రిప్షన్ మోడల్ అమలు. కుటుంబ స్థాయిలో పోషణ భద్రత : ప్రకృతి వ్యవసాయం, కిచెన్ గార్డెన్లను ప్రోత్సహించి, ఆహార భద్రత, వైవిధ్యం సాధించాలి.

సమాచార సమన్వయం: ఐసిడిఎస్, ఆరోగ్యం, పంచాయతీ రాజ్, విద్యా శాఖలు కలసికట్టుగా పనిచేయాలి, సమాచారాన్ని పంచుకునే వ్యవస్థలను ఏర్పాటుచేసి, సమిష్టి చర్యలు చేపట్టాలి, అంగన్వాడీ టీచర్లు (ఎడబ్ల్యుటీలు), ఆశా కార్యకర్తలు విఓ / ఎస్ ఎల్ ఎఫ్ సమావేశాలలో పాల్గొనాలి.

తీవ్ర కుపోషణ జిల్లాలకు ప్రాధాన్యత: కుపోషణ తీవ్రంగా ఉన్న జిల్లాలు, గిరిజన ప్రాంతాలకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి. డేటా ఆధారంగా జిల్లా స్థాయి ప్రణాళికలు రూపొందించాలి. **సముదాయ స్థాయిలో వ్యవస్థల బలోపేతం:** ప్రతి సమూహానికి స్వయం సహాయక సంఘాల నుండి ప్రోత్సాహకంగా ఆరోగ్య కార్యకర్తలను నియమించాలి, మాస్ (మహిళా ఆరోగ్య సమితి) ను బలోపేతం చేయాలి. అంగన్వాడి టీచర్లు పరిధిని సరిపోల్చాలి, అంగన్వాడీ కేంద్రాల్లో పూర్వ ప్రాథమిక విద్య, పోషణ, ఆరోగ్య సేవలను సమగ్రంగా అమలు చేయాలి. అనుభంద పోషకాహార దినోత్సవం సందర్భంగా “డబ్బా సిస్టమ్”ను ప్రవేశపెట్టాలి.

సాంకేతికత, మూల్యాంకనం: పోషణ సంబంధిత సందేశాలను డిజిటల్ టూల్స్ ద్వారా చేరవేసి, పురోగతిని మానిటర్ చేయాలి, ఐసిడిఎస్ ఉత్తమ పద్ధతుల మూల్యాంకనం చేయాలి.

కిశోర బాలికల కోసం చక్రాకార విధానం: పోషణ, రక్తహీనత, జీవన నైపుణ్యాలపై తరచూ అవగాహన కార్యక్రమాలు నిర్వహించాలి, పాఠశాలలు, పరిశుభ్రత, ఆరోగ్య సేవలతో అనుసంధానం కల్పించాలి.

సామాజిక ప్రవర్తనలో మార్పు: స్థానిక సంప్రదాయ వైద్యం / పోషణ జ్ఞానాన్ని వినియోగించాలి. స్థానిక స్థితిగతులకు అనుగుణంగా ఎస్ బి సి సి మెటీరియల్స్ వాడకం పెంచాలి. **సముదాయ నిర్వహణ :** రేషన్లు, ఐరన్ ఫోలిక్ యాసిడ్ మాత్రలు, పారిశుధ్య కిట్లవంటి సరఫరాలను సముదాయమే నిర్వహించేలా ప్రోత్సహించాలి, లోపాలను గుర్తించి, ప్రస్తుతం ఉన్న వ్యవస్థలను బలోపేతం చేయాలి.

ఈ అంశాల ప్రాతిపదికగా కార్యాచరణను రూపొందించుకోవాలని సదస్సులో నిర్ణయించారు. ఇలాంటి మేధోమధన సమావేశాలు తాత్కాలిక చర్చలకు మించి, వ్యవస్థల మార్పుకు, పరివర్తనకు బీజాలు వేస్తాయని, నిపుణుల జ్ఞానం, సముదాయాల అనుభవం, పాలసీ స్థాయి సంకల్పం అన్నింటినీ కలబోసి భవిష్యత్తు ప్రణాళికకు అంకురార్పణ చేసేందుకు ఉపయోగపడతాయన్న అభిప్రాయం వ్యక్తమైంది.

నైపుణ్య మహిళలకు సర్టిఫికేట్ల అందజేత

- డా. భార్గవి

ఉషా ఇంటర్నేషనల్ సంస్థ ఆధ్వర్యంలో అమలవుతున్న ‘ఉషా సిలాయ్ స్కూల్’ శిక్షణా కార్యక్రమం ద్వారా అరబిందో ఫార్మా ఫౌండేషన్ తోడ్పాటుతో గోరంట్లపల్లిలో ఏపిమాస్ నిర్వహిస్తున్న నైపుణ్యాల అభివృద్ధి కేంద్రంలోని మహిళలు తమ నైపుణ్యాలను అభివృద్ధి చేసుకున్నారు. శిక్షణను విజయవంతంగా పూర్తి చేసిన 15 మంది మహిళలకు సర్టిఫికేట్లను పంపిణీ చేయడం జరిగింది.

సర్టిఫికేట్ల పంపిణీ:

శిక్షణ పూర్తి చేసిన

ప్రతి మహిళకు

ఉషా సంస్థ ఆధ్వర్యంలో జారీ చేసిన ఉషా సిలాయ్ స్కూల్ సర్టిఫికేట్ ఇవ్వబడింది. ఇది వృత్తి నైపుణ్యం కోసం గుర్తింపు పొందే ధృవీకరణ పత్రంగా ఉపయోగపడుతుంది.

ఉత్సాహభరిత వాతావరణం:

సర్టిఫికేట్లను అందుకుంటున్న మహిళల ముఖాల్లో తమ భవిష్యత్తుకు బలమైన పునాది వేసుకుంటున్నామన్న ధీమా కనిపించింది. వారు తమ శిక్షణ ప్రయాణ అనుభవాలను ఇతరులతో పంచుకుంటూ, తమ భవిష్యత్తుపై నమ్మకాన్ని వ్యక్తం చేశారు.

ఉషా సిలాయ్ స్కూల్ ప్రయోజనాలు

- ◆ గ్రామీణ, అర్బన్ మహిళలకు తక్కువ ఖర్చుతో శిక్షణ.
- ◆ శిక్షణ పూర్తయ్యాక స్వంతంగా సిలాయ్ సెంటర్ స్థాపించే అవకాశాలు.
- ◆ ఆర్థిక స్వావలంబన కోసం మార్గదర్శనం.

ఈ కార్యక్రమం ద్వారా మహిళలు తమ జీవితాల్లో కొత్త దిశకు శ్రీకారం చుట్టారు. “ఉషా సిలాయ్ స్కూల్” వారు అందిస్తున్న శిక్షణ వేదికలు గ్రామీణ స్థాయిలో మహిళా సాధికారతకు ఒక దిక్పాపి.

పోషణ పక్షం సందర్భంగా విద్యార్థుల అవగాహన ర్యాలీ

- జాహ్నవి

పోషణ పక్షం కార్యక్రమాలలో భాగంగా, ఏపిమాస్ పట్టణ పోషణ పథకం బృందం ఐ సి డి ఎస్ భాగస్వామ్యంతో మెహదీపట్నం పరిధిలోని భోజగుట్ట, శ్రీ రామ్ నగర్-1 స్లమ్ ప్రాంతాల్లో 'పోషణ్ వాక్ థాన్' పేరుతో అవగాహన ర్యాలీని ఎంతో ఉత్సాహంగా నిర్వహించారు. ఈ ర్యాలీలో దేవాలిజం సింగ్ జిల్లా పరిషత్ ఉన్నత పాఠశాలలో 7,8,9 తరగతులలో చదువు తున్న 200 మంది విద్యార్థులతో పాటు, 50 మంది ప్రాథమిక పాఠశాల చిన్నారులు కూడా చురుకుగా పాల్గొన్నారు. విద్యార్థుల ఉత్సాహం, నాయకత్వం ఈ ర్యాలీకి ప్రత్యేక ఆకర్షణగా నిలిచింది.

ఈ కార్యక్రమం ముఖ్యంగా ప్రజల్లో ముఖ్యంగా ఎదిగే పిల్లలలో ఆరోగ్యకరమైన జీవనశైలి, సమతుల్య ఆహారం, పోషకాహారం ప్రాముఖ్యత పట్ల అవగాహన కల్పించేందుకు నిర్వహించడం జరిగింది. పాఠశాల విద్యార్థుల భాగస్వామ్యం ద్వారా, ఈ సందేశం సమాజంలోని ప్రతి కుటుంబానికి చేరేలా చూడడమే ఈ ర్యాలీ ముఖ్య ఉద్దేశం.

పిల్లల్లో ఆరోగ్యకరమైన తినుబండారాల అలవాట్లను ప్రోత్సహించడం ద్వారా వారి ప్రవర్తనలో సానుకూల మార్పులు తీసుకురావడంతో పాటుగా వ్యక్తిగత పరిశుభ్రత, పరిసరాల పరిశుభ్రతపై అవగాహన, గర్భిణులు, బాలింతల పోషణ, సంరక్షణ, వారి ఆహారపు అవసరాలపై అవగాహన కల్పించడం కూడా ఈ ర్యాలీలో ముఖ్య పాత్ర పోషించింది.

ప్రత్యేకంగా 7,8,9వ తరగతుల విద్యార్థులలో ప్రేరణ కలిగిస్తూ, వారు తమ తల్లిదండ్రులతో, బంధువుల తో ఈ విషయాలను చర్చించి, కుటుంబాల్లో పోషణ పట్ల చైతన్యం కలిగించాలన్న ఉద్దేశంతో వారికి మార్గనిర్దేశనం చేశారు.

విద్యార్థులు సామాజిక బాధ్యతను తీసుకుని కుటుంబాల్లో ఈ సందేశాన్ని పంచుకునేలా ప్రోత్సహించారు.

ర్యాలీ సందర్భంగా పలికించిన నినాదాలు, ప్లకార్డులు ప్రజల దృష్టిని ఆకర్షించాయి. (ఈ నినాదాలలో కొన్నిటిని ఈ సంచికలో ప్రతి పేజీ క్రింది భాగంలో ప్రచురించే ఆణిముత్యాల స్థానంలో చూడవచ్చు). స్థానికులు, వాహనదారులు విద్యార్థుల ఉత్సాహాన్ని ఆసక్తిగా గమనిస్తూ, సందేశాలకు స్పందన చూపించారు.

ఈ ర్యాలీని విజయ వంతంగా నిర్వహించడంలో పాఠశాల ఉపాధ్యాయులు, ఫిజికల్ ఎడ్యుకేషన్ టీచర్లు, ప్రాజెక్టు మేనేజర్ శ్రీమతి భవాని, మెంటార్స్ ప్రగతి, జాహ్నవి, ఆరోగ్య కార్యకర్తలు, స్థానిక అంగన్ వాడీ కార్యకర్తలు సమిష్టిగా భాగస్వామ్యం వహించారు. ఇది స్థానికంగా పోషణ, ఆరోగ్యం, పరిశుభ్రతపై చైతన్యాన్ని రగిలించే ప్రశంసనీయమైన చర్యగా పేరు పొందింది.

అంగన్వాడీ కేంద్రంలో పోషణ పక్షం

కార్వాన్ డివిజన్ పరిధిలోని అంగన్వాడీ కేంద్రంలో పోషణ పక్షం కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించారు. ముఖ్య అతిథిగా స్థానిక కార్పొరేటర్ స్వామి యాదవ్ హాజరయ్యారు. ఈ సందర్భంగా చిన్నారులకు పోషణ ఆహారాన్ని అందజేశారు. అనంతరం మాట్లాడుతూ... ఏడాదిలోపు పిల్లలకు సరైన ఆహారం అందించాలని అప్పుడే వారు ఆరోగ్యంగా ఉంటారని అవగాహన కల్పించారు. వారి ఆరోగ్యం పట్ల తల్లిదండ్రులు ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహించాలన్నారు.

గుడ్లవల్లేరు మండలంలో పేదల గుర్తింపు సర్వే పూర్తి

- జి. శ్రీనివాస్

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పేదరికాన్ని నిర్మూలించాలని ప్రతిష్టాత్మకంగా ప్రారంభించిన పి4 (పబ్లిక్, ప్రైవేట్ పీపుల్స్ పార్టనర్ షిప్) ప్రాజెక్టులో భాగంగా కృష్ణ జిల్లా గుడ్లవల్లేరు మండలంలో “మెగా ఇంజనీరింగ్ అండ్ ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ లిమిటెడ్” (యం ఇ ఐ ఎల్) ఆర్థిక సహకారంతో, ఏపిమాస్ సాంకేతిక సహకారంతో, ప్రజల భాగస్వామ్యంతో నిరుపేదలను గుర్తించే అధ్యయనాన్ని (సర్వేను) 2025 మార్చి- ఏప్రిల్ లో నిర్వహించడం జరిగింది.

ఈ సర్వే ముఖ్య ఉద్దేశం:

- ◆ నిరుపేదలను గుర్తించటం - (నిరుపేదలు ఎవరో నిర్దిష్ట ప్రామాణికాల ఆధారంగా)
- ◆ నిరుపేదల నిస్సహాయ స్థితులను, జీవనోపాధి అవసరాలను గుర్తించడం
- ◆ నిరుపేదల జీవనోపాధిని మెరుగుపరచడానికి సమగ్ర ప్రతిపాదన రూపొందించడం

ముందుగా, ఏపిమాస్ సి.ఇ. ఓ శ్రీ సి.ఎస్ రెడ్డి , సీనియర్ అధికారులు కృష్ణా జిల్లా కలెక్టర్ శ్రీ డి కె బాలాజీతో, జిల్లా అధికారులు, గుడ్లవల్లేరు మండల ప్రజాపరిషత్

డెవలప్ మెంట్ అధికారి శ్రీ విజయసారథి , మండల సిబ్బంది సమావేశమై అధ్యయనం తీరుతెన్నులపై చర్చించారు.

నిర్ణయించిన ప్రణాళిక ప్రకారం జిల్లా కలెక్టర్ గారి సూచనలకు అనుగుణంగా, ప్రయోగాత్మకంగా (పయిలెట్ గా) కుచికాయలపుడి గ్రామాన్ని ఎంపిక చేయటం జరిగింది.

గుడ్లవల్లేరు మండలంలో మొత్తం 17 సచివాలయాలలో 22 గ్రామ పంచాయతీలు, 17 చిన్న గ్రామాలు (హామెట్స్) ఉన్నాయి.

మార్చి 17వ తేదీన మండలంలోని మిగతా గ్రామాలలో నిరుపేదల గుర్తింపు ప్రక్రియ ప్రారంభమైంది. నిరుపేదలను గుర్తింపునకు ఏపిమాస్ ఈ క్రింది ప్రక్రియను పాటించింది.

- ◆ గ్రామ పంచాయతీ వారు అందించిన కుటుంబాల జాబితా (హౌస్ హెల్డ్ లిస్ట్) ద్వారా గ్రామపంచాయతీ, సచివాలయ సిబ్బందితో సమావేశం జరిపి, గ్రామ సామాజిక, ఆర్థిక, జీవనోపాధుల స్థితిగతుల గురించి తెలుసుకోవటం.
- ◆ గ్రామానికి వెళ్లి గ్రామాన్ని పరిశీలించడం - (ట్రాన్సిట్ వాక్)

తల్లిదండ్రులను, అవ్వ తాతలను జాగ్రత్తగా చూసుకుందాం, వారిని గౌరవిద్దాం

- ◆ గ్రామ సంఘాల సమావేశం నిర్వహించి ఆ సమావేశంలో ఆ సంఘాల ద్వారా నిరుపేదలను గుర్తించాలి.
- ◆ గ్రామం గురించి, గ్రామ ప్రజల జీవన విధానం గురించి తెలిసిన ఐదు-ఆరు మందిని కీలక సమాచార సరఫరాదారులుగా (కీ ఇన్‌ఫార్మెంట్స్ గా) గుర్తించటం.
- ◆ కీ ఇన్‌ఫార్మెంట్స్, ప్రజల భాగస్వామ్యంతో వెల్త్ ర్యాంకింగ్ పద్ధతి ద్వారా నిరుపేదలను గుర్తించటం.
- ◆ గుర్తించిన నిరుపేదల ఇళ్ళకు ఇన్వెస్టిగేటర్స్ ద్వారా డేటా కలెక్షన్, సర్వే చేయించటం.

పైన పేర్కొన్న ప్రక్రియ, నిరుపేదలను గుర్తించే వ్యూహం కోసం ఏపిమాస్ వారు నలుగురు సూపర్‌వైజర్స్, పన్నెండు మంది ఇన్వెస్టిగేటర్లను ఎంపిక చేసి వారికి శిక్షణ ఇచ్చి వారి ద్వారా ఈ సర్వే చేయించటం జరిగింది.

ఏపిమాస్ సి ఇ ఓ శ్రీ సి.యస్ రెడ్డి , సీనియర్ అధికారిణి శ్రీమతి కళామణి ఎప్పటికప్పుడు పర్యవేక్షించడంతో పాటు ఈ అధ్యయనం కోసం సీనియర్ రీసర్చర్ డా. కందికొండ శ్రీనివాస్ గారిని నియమించి, ప్రత్యేకంగా ఏపిమాస్ సీనియర్ సిబ్బంది శ్రీ జి శ్రీనివాస్, శ్రీ గంగాధర్ లను కేటాయించి ఏపిమాస్ ఐ టి విభాగం నుండి శ్రీ సి.వసంత్ గారి సాంకేతిక సహకారంతో మండల పరిషత్ అధికారులు, గ్రామ పంచాయతి కార్యదర్శులు , సిబ్బంది, సెప్ సిబ్బంది, గ్రామ సంఘాల కార్యకర్తలు, సభ్యులు, గ్రామ పెద్దలు, అంగన్వాడి సిబ్బంది, ఏ యన్.యం లు, ఆశ వర్కర్స్ సహకారం, ముఖ్యంగా గ్రామ ప్రజల సహకారంతో అధ్యయనం పూర్తి చేయటం జరిగింది.

మార్చి 17వ తేదీ నుండి ఏప్రిల్ 18 వ తేదీ వరకు 24 పంచాయతీలలో 300 క్లస్టర్లలో 17,535 కుటుంబాలను వెల్త్ ర్యాంకింగ్ పద్ధతి ద్వారా పరిశీలించి, 1588 నిరుపేద కుటుంబాలను గుర్తించటం జరిగింది. 22 పంచాయతీలలో 1521 నిరుపేదల కుటుంబాలను సందర్శించి సర్వేచేసి వారి వివరాలు నమోదు చేయటం జరిగింది. మార్చి 28వ తేదీన, ఏప్రిల్ 10వ తేదీన గుడ్లవల్లేరు మండలాన్ని

కృష్ణా జిల్లా కలెక్టర్ శ్రీ డి.కే బాలాజీ సందర్శించి , ఈ అధ్యయన వివరాలపై సమీక్ష నిర్వహించి తగు సలహాలు సూచనలు యిచ్చారు.

ఒక పంచాయతీ పూర్తి నివేదికను, ముఖ్యంగా ఆ పంచాయతీ పరిధిలో గుర్తించిన నిరుపేదల జీవనోపాధుల వివరాలు , వారి అవసరాల వివరాలను, పూర్తి బడ్జెట్‌తో సహా ఏప్రిల్ నెల చివరి వారంలో సమర్పించాలి అని కలెక్టర్ గారు ఆదేశించారు. ఏప్రిల్ నెల చివరి వారంలో నివేదికను తయారుచేసిన తరువాత యం ఇ ఐ ఎల్ వారికి ఆ నివేదికను సమర్పించడం జరిగింది.

క్షేత్ర స్థాయిలో నిరుపేదలను గుర్తించే ప్రక్రియ, సర్వే పూర్తి చేసిన తరువాత ఏపిమాస్ కార్యాలయంలో సూపర్‌వైజర్స్ ఇన్వెస్టిగేటర్లు, ఏపిమాస్ సిబ్బంది కలిసి సర్వే చేసిన గ్రామాల కుటుంబాల మండలం నివేదికను తయారు చేయటం జరుగుతున్నది. మండలం మొత్తం రిపోర్ట్ 2025 మే నెల చివరి వారానికి పూర్తవుతుంది.

అధ్యయనం ముగింపు రోజున ఏపిమాస్ సి.ఇ. ఓ శ్రీ సి.ఎస్ రెడ్డి మాట్లాడుతూ ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రారంభించిన పి4 (పబ్లిక్, ప్రైవేట్ పీపుల్స్ పార్టనర్ షిప్) ప్రాజెక్ట్‌లో నిరుపేదలను గుర్తించి సర్వే చేసి, ఆ నివేదికను ప్రభుత్వానికి అందించే అవకాశం ఏపిమాస్‌కు కల్పించిన యం ఇ ఐ ఎల్ వారికి, కృష్ణాజిల్లా కలెక్టర్ గారికి, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వానికి, మండల, జిల్లా, రాష్ట్ర అధికారులకు, అధ్యయనంలో సహకరించిన ప్రజలకు, సిబ్బందికి అందరికీ ఏపిమాస్ తరపున ధన్యవాదాలు తెలిపారు.

మహిళలను గౌరవిద్దాం

పశువుల ఆరోగ్యాన్ని హరించే బాహ్య పరాన్నజీవులు

- డా. భార్గవి

బాహ్య పరాన్నజీవులు అనేవి పశువుల శరీరానికి వెలుపల వుండి, వాటి రక్తం లేదా శరీర ద్రవాలను పీల్చి జీవించే జీవులు. ఇవి సాధారణంగా పశువుల చర్మం మీద పెరుగుతాయి.

ప్రధాన బాహ్య పరాన్నజీవులు:

- ◆ పిడుదులు (టిక్స్)
- ◆ పేలు (లైస్)
- ◆ ఇతర క్రిములు (మైట్స్, ఫ్లీస్, ఫైస్ లైక్ హార్న్ ఫైస్, స్టేబిల్ ఫైస్)

పరాన్నజీవులు వుండే ముఖ్య ప్రదేశాలు

1. చెవుల వెనుక భాగం: ఈ ప్రదేశం తేమగా ఉంటుంది. అందువల్ల పిడుదులు, పేలు యిక్కడ పెరుగుతాయి.
2. మెడ భాగం: ఇక్కడ చర్మం కొంత సున్నితంగా ఉండటంతో పిడుదులు ఇక్కడ సులభంగా రక్తం పీలుస్తాయి.
3. పిగుర్లు (పోల్డర్ బ్లెడ్స్): ఈ భాగంలో చర్మం మడతలు పడేలా ఉండడం వల్ల మైట్స్, పేలు ఎక్కువగా ఉంటాయి.
4. వెంట్రుకల మధ్య : పేలు, తేలికపాటి పరాన్నజీవులు వెంట్రుకల మధ్య దాగి ఉంటాయి.
5. కడుపు క్రిందిభాగం: ఇది తక్కువగా గమనించబడే ప్రదేశం, కానీ చాలా పరాన్నజీవులు యిష్టపడే స్థలం
6. పొడుగు చుట్టూ, దాని వెనుక భాగం: గుడ్లుపెట్టే పరాన్నజీవులు ఇక్కడ దాక్కుంటాయి
7. తల, కన్నుల చుట్టూ : ముఖ్యంగా ఈగలు ఈ ప్రదేశాన్ని బాగా ఇష్టపడతాయి.
8. పాద భాగం: కొన్ని క్రిములు పశువుల కాళ్ళ మడతలలో దాగి ఉంటాయి.

ఈ ప్రదేశాలలో పరాన్నజీవులు ఉండే అవకాశం

ఎక్కువగా ఉంటుంది. అందుకే, ప్రతి పశువును పరిశీలించే టప్పుడు ఈ ప్రదేశాలపై ప్రత్యేక దృష్టి పెట్టాలి.

బాహ్య పరాన్నజీవుల ప్రభావం

1. రక్తహీనత: రక్తం పీల్చే పిడుదుల, పేల వలన శరీరంలోని హెమోగ్లోబిన్ స్థాయి తగ్గుతుంది.
2. పాల ఉత్పత్తి తగ్గడం: పరాన్నజీవులు కలిగించే ఒత్తిడి వల్ల పాల ఉత్పత్తిలో స్పష్టమైన తగ్గుదల కనిపిస్తుంది.
3. చర్మ సమస్యలు : పెరుగుతున్న పరాన్నజీవుల కారణంగా గాట్లు, కురుపులు ఏర్పడతాయి. చివరిగా ముదిరిన ఇన్ఫెక్షన్లకు దారితీస్తుంది.
4. పెరుగుదలలో ఆలస్యం: పేలు , పిడుదులవల్ల దూడల పెరుగుదల మందగిస్తుంది.
5. రోగ వ్యాప్తి: కొన్ని పరాన్నజీవులు వ్యాధులను కూడా వ్యాపింపజేస్తాయి.
 - ◆ పిడుదులు: బేబేసియోసిస్, అనాప్లాస్మోసిస్
 - ◆ ఈగలు: థీలేరియాసిస్, ట్రిపానోసోమియాసిస్
6. ఆర్థిక నష్టం: పాల ఉత్పత్తిలో తగ్గుదల, చికిత్స ఖర్చులు, వ్యాధుల వ్యాప్తి వలన రైతుకు ఆదాయ నష్టం.

నివారణ , నిర్మూలన పద్ధతులు

1. శారీరక పరిశుభ్రత: పశువులను తుడవడం, స్నానం చేయించడం.
2. పశువుల శాలలలో పరిశుభ్రత : షెడ్ ను పరిశుభ్రంగా ఉంచడం, పిడుదులు తొలగించడం, తేమ లేకుండా ఉంచడం.
3. ఔషధపరమైన నియంత్రణ: అకారిసైడ్లు : పిడుదులు నివారణకు (స్ప్రే), డిప్ బాత్.

ఇన్సెక్టిసైడ్లు : పేలు, ఈగల నివారణకు.

ఉదాహరణలు: సైపెర్మెథ్రిన్, డెల్టామెథ్రిన్, ఇవెర్మెక్టిన్

అంబులెన్స్ కు దారి యిద్దాం

ఇంకా బలహీనంగానే బాల్యం... !

బాల్యంలో సరైన పోషకాహారం అందకపోవడంతో చిన్నారుల ఎదుగుదలపై తీవ్ర ప్రభావం పడుతోందని యునిసెఫ్ వెల్లడించింది. ఐదేళ్లలోపు చిన్నారుల మరణాలను గమనిస్తే 68శాతం మంది ఈ లోపంతోనే ప్రాణాలు విడిచినట్లు పేర్కొంది. కౌమార దశలోని బాలికలకు సరైన పోషకాలు లేకపోవడంతో రక్తహీనత పెరుగుతోందని వివరించింది. భవిష్యత్తులో మరిన్ని అనారోగ్య సమస్యలకు కారణమవుతోందని పేర్కొంది. 'చిన్నారులకు పోషకాహారం' పేరిట ఇటీవల విడుదల చేసిన జాతీయ అధ్యయన నివేదికలో ఈ వివరాలను వెల్లడించింది.

ముఖ్యాంశాలు ఇలా...

◆ ఆరోగ్యకరమైన బాల్యం కోసం ప్రభుత్వాలు ప్రయత్నాలు చేస్తున్నా అశించిన లక్ష్యం నెరవేరడం లేదు. గణాంకాలు పరిశీలిస్తే గత 15 ఏళ్లలో కొంత పురోగతి కనిపించినప్పటికీ.. ఇంకా వెనుకబడి ఉన్నట్లు వెల్లడైంది.

(సాధారణంగా ఇంజెక్షన్ రూపంలో)

4. జీవవైవిధ్య పద్ధతులు: సహజ శత్రువుల ద్వారా లేదా వాతావరణ అనుకూలతలను ఉపయోగించి నియంత్రణ: వేప నూనె వంటి ప్రకృతిసిద్ధమైన తైలాలు వాడటం.

5. క్రమ పర్యవేక్షణ: ప్రతి 7-10 రోజులకు పశువులను పరిశీలించి, వాటి ఆరోగ్యపరిస్థితిని అంచనావేయాలి.

బాహ్య పరాన్నజీవులు పశువుల ఆరోగ్యాన్ని దెబ్బతీస్తాయి, పాల ఉత్పత్తిని తగ్గిస్తాయి, వ్యాధులను వ్యాప్తి చేస్తాయి, రైతులకు ఆర్థిక నష్టం కలిగిస్తాయి అందుకే, శుభ్రత, సమయానికి ఔషధాలు, డాక్టర్ సూచనలు అనుసరించడం అత్యంత ముఖ్యం.

- ◆ 15 ఏళ్ల క్రితం ఐదేళ్లలోపు చిన్నారుల్లో వయసుకు తగిన ఎత్తు లేని చిన్నారులు 48 శాతం మంది ఉంటే.. ప్రస్తుతం 36 శాతానికి మాత్రమే తగ్గింది.
- ◆ ఇక బలహీన చిన్నారుల శాతం 20 నుంచి 19కి వచ్చింది. బాలికల్లో పోషకాహార లోపం 21శాతం నుంచి 18 శాతానికే పరిమితమైంది.
- ◆ చిన్నారులకు బాల్యంలో సరైన పోషకాహారం అందక పోవడంతోనే అనారోగ్యానికి గురవుతున్నారు. శారీరక వృద్ధి సమస్యలు ఎదురవుతున్నాయి.
- ◆ ఎత్తుకు తగిన బరువు లేకపోవడం, బక్కుగా, బలహీనంగా మారడం, ఊబకాయ సమస్యలు వస్తున్నాయి.
- ◆ ఈ సమస్యను అధిగమించేందుకు అంగన్ వాడీ, సంబంధిత ప్రభుత్వ విభాగాలన్నీ సమన్వయంతో పని చేయాలి.
- ◆ అవసరమైతే ప్రైవేటు భాగస్వామ్యం తీసుకోవచ్చు. పేదలు, వెనుకబడిన వర్గాల్లోని పిల్లలు, బాలికలు, మహిళల్లో పోషకాహార లోపం ఎక్కువగా ఉంటోంది. వీరిలో ప్రమాదకర స్థాయిలో ఉన్న వారిని గుర్తించి వారికి ప్రత్యేక నిధులు కేటాయించాలి.
- ◆ తక్కువ బరువుతో జన్మించిన చిన్నారులు, ఆరునెలల్లోపు బలహీనంగా ఉన్న వారిని గుర్తించి సంరక్షణ చర్యలు తీసుకోవాలి.

ఐదేళ్ల లోపు చిన్నారుల్లో	
తక్కువ బరువు	36%
పోషకాహార లోపం	19%
రక్తహీనత	67%
ఊబకాయం	3%

కౌమార దశలోని బాలికలు	
తక్కువ బరువు	30%
బలహీనంగా	4%
రక్తహీనత	67%

- ఈనాడు సౌజన్యంతో

మన దైనందిన జీవితంలో వీటిని పాటిస్తామని ప్రతిజ్ఞ చేద్దాం, పాటిద్దాం.

పంటల సేకరణలో 'అనంత' ఎఫ్ పి ఓల ముందంజ !

-సి. గోపాలరాజు

ఉమ్మడి అనంతపురం జిల్లా అంటేనే అందరికీ ముందుగా గుర్తు వచ్చేది 'రాయలసీమ జీడిపప్పు' ... అంటే వేరుశనగ! కానీ వాతావరణం మార్పులు, భూగర్భ జలాలు తగ్గడం, సకాలంలో వర్షాలు పడకపోవడం, పెట్టుబడి పెరిగిపోవడం, కూలీల కొరత, చీడపీడలు, దిగుబడి తగ్గడం, గిట్టుబాటు ధర లేకపోవడం వంటి కారణాలతో వర్షాధార పంటలు వేసే రైతులు 70-80 శాతం పంటలు వేయడం నిలిపేశారు.

నీటి సౌకర్యం ఉన్న 20-30 శాతం మంది రైతులు వేరుశనగకు ప్రత్యామ్నాయంగా మొక్కజొన్న పంట వేస్తున్నారు. మొక్కజొన్న వేయడం వలన పెట్టుబడి తగ్గింది, చీడపీడలు తక్కువ, ఒకవేళ వున్నా ఎక్కువ నష్టం లేదు, కూలీలతో పని తక్కువ, పొలంలోనే కంకిని సూర్పిడిచేసి

మొక్కజొన్న గింజలను పొలం నుండి మార్కెట్ కు గిట్టుబాటు ధరతో అమ్ముతున్నారు. ఈ పంట ఏ సీజన్ లో వేసినా పండుతుంది, పంటకు గిరాకీ ఉంది.

75 శాతం మొక్కజొన్నను పశువుల దాణా, కోళ్ళ దాణా తయారు చేయడానికి ఉపయోగిస్తున్నారు. మిగిలిన 25 శాతం నాణ్యమైన గింజలను బిస్కెట్లు, బ్రెడ్, వీల్ మేకర్ వంటి

సంఖ్య	రైతు సంస్థ పేరు	మండలం	సరుకు పేరు	పరిమాణం మెట్రిక్ టన్నులలో	విలువ లక్ష రూ. లో
1.	నల్లమాడ రైతు సమాఖ్య	నల్లమాడ	మొక్కజొన్న వేరు శనగ	602	141.52
2.	నందీశ్వర రైతు కంపెనీ లిమిటెడ్	శెట్టూరు	మొక్కజొన్న వేరు శనగ	111	16.18
3.	పెద్దవడుగూరు మహిళా రైతు సంస్థ	పెద్దవడుగూరు	కొర్రలు	270	71.89
4.	ఆశ్వర్థ నారాయణ స్వామి రైతు సంస్థ	పెద్ద పప్పురు	మొక్కజొన్న	138	32.50
5.	పామిడి మహిళా రైతు సంస్థ	పామిడి	కంది, కొర్రలు వేరు శనగ	278 22 18	188.75 9.00 5.31
6.	తాడిపత్రి రైతు సంస్థ	తాడిపత్రి మొత్తం	శనగలు కందులు	101 1617	41.22 12.11 545.68

మనల్ని మనం మార్చుకుంటే దేశం మారిపోతుంది

పీలేరు మండలంలో అరబిందో, ఏపిమాస్ చలివేంద్రాలు

- డా. భార్గవి

మండుతున్న ఎండలు ప్రజలకు దడ పుట్టిస్తున్నాయి. భానుడి భగభగలకు తాళలేని ప్రజల దాహార్తిని తీరుస్తూ కార్పొరేట్ సామాజిక భాధ్యతలో భాగంగా వివిధ కార్యక్రమాలను అరబిందో ఫార్మా ఫౌండేషన్ వారు చేపడుతున్నారు. మండే ఎండలో గుక్కెడు నీటిని దానం చేయడమే పుణ్యంగా భావించిన ఏపిమాస్ స్వచ్ఛంద సేవా సంస్థ మండుటెండలో చలివేంద్రాలను ఏర్పాటు చేసి ప్రజల దాహార్తిని తీరుస్తూ పలువురికి ఆదర్శముగా

నిలుస్తున్నారు.

ఆహార పదార్థాల తయారీలోను, క్యాఫ్యూల్స్ (గొట్టపు మాత్రల) గొట్టం తయారు చేయడానికి వాడుతున్నారు. ఈ విధంగా, 365 రోజులు మొక్కజొన్న అవసరం ఉంది కాబట్టి రైతులు ఎక్కువగా మొక్కజొన్న వైపు మొగ్గుచూపుతున్నారు.

అనంతపురం జిల్లాలో ఏపిమాస్ సంస్థ తరపున వివిధ ప్రాజెక్ట్ల సహకారంతో ఏర్పాటు చేసిన 10 ఎఫ్ పి ఓలు 2024-25 సంవత్సరంలో మొక్కజొన్న, వేరుశనగ, కొర్రలు, కంది వంటి పంటలను రైతుల నుండి కొనుగోలు చేసి, ప్రాసెసింగ్ చేసే ప్రైవేటు కేంద్రాలకు అమ్మి, రైతులకు గిట్టుబాటు ధర కలిగేటట్లు మార్కెటింగ్ సదుపాయం కల్పించింది. పామిడి మహిళా సంస్థ తరపున అనంతపురం మార్కెట్ సహకారంతో కందుల సేకరణ కేంద్రాన్ని కూడా ఏర్పాటుచేసి, దాదాపు 278 మెట్రిక్ టన్నులు సేకరించి మార్కెట్ ఫెడ్ కు పంపడం జరిగింది.

రైతుల నుండి సేకరించిన మొక్కజొన్నను రిషి పౌల్ట్రీ ఫామ్, హెరిటేజ్, నందిని ట్రేడర్స్, తిరుమల ట్రేడర్స్, లక్ష్మీ ట్రేడర్స్, శ్రీ వారని ట్రేడర్స్ వంటి కంపెనీలకు విక్రయించడం జరిగింది.

భానుడి భగ భగలు

ఎప్పుడు లేని విధంగా భానుడి భగ భగలకు ప్రజలు ఉక్కిరిబిక్కిరి అవుతున్నారు. రోజురోజుకు పెరుగుతున్న ఉష్ణోగ్రతలు అడుగు తీసి అడుగు వేయాలంటే జనం జంకుతున్నారు. ఉష్ణోగ్రతలు ఇప్పుడే 40 డిగ్రీలు దాటడంతో వేడి గాలులు వీస్తుండటంతో గుక్కెడు నీటితో గొంతు తడుపుకునేందుకు జనం అల్లాడుతున్నారు. పీలేరు మండలంలో ఏప్రిల్ 28వ తేదీన సబ్ రిజిస్ట్రార్ కార్యాలయం, ప్రభుత్వ ఆసుపత్రి, పంచాయతీ ఆఫీసు, క్రాస్ రోడ్డు, మార్కెట్ యార్డు మొత్తంబదు చోట్ల చలి వేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది.

చల్లని సేవ

ఏదో ఒక పని నిమిత్తం బయటకు వెళ్ళే ప్రజలు ఎండ వేడికి తట్టుకోలేక గుక్కెడు నీటి కోసం ఎన్నో అవస్థలు పడుతుంటారు. అలాంటి వారికి ఈ చలివేంద్రాలు ఎంతో బాసటగా నిలుస్తున్నాయి. ఈ వేసవిలో ప్రతిరోజూ ఈ చలివేంద్రాల ద్వారా రక్షిత మంచి నీటిని అందించాలని ఏపీమాస్, అరబిందో సంస్థల వారు సంకల్పించారు.

మనల్ని మనం మార్చుకుని, మనమందరం కలసి మన రాష్ట్రాన్ని మార్చుకుందాం

మహిళల ఆరోగ్యం మెరుగుదలపై పోషణ పక్షోత్సవాలు

- భవాని, జాహ్నవి

ప్రధానమంత్రి శ్రీ నరేంద్ర మోడీ దేశ ప్రజలలో పోషకాహారం పట్ల అవగాహన కలిగించాలి అనే ముఖ్య ఉద్దేశంతో 2018లో పోషణ పక్షం (పోషణ్ పఖ్వాడా) కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించారు. “పోషక భారత్ - శక్తివంతమైన భారత్” అనే సంకల్పంతో చిన్న పిల్లలు, గర్భిణులు, ప్రసూతి తల్లులు, యువతుల వంటి పోషకాహార లోపానికి లోనయ్యే వర్గాల ఆరోగ్యాన్ని మెరుగుపరచడంపై దృష్టి సారించడం, ఆరోగ్యకరమైన సమాజాన్ని నిర్మించేందుకు సరైన ఆహారపు అలవాట్లు, పరిశుభ్రత, స్థానిక ఆహారపు వినియోగాన్ని ప్రోత్సహించడం ద్వారా పోషణలో సామాజిక సమానత్వాన్ని తీసుకురావడం లక్ష్యంగా, ఈ కార్యక్రమం దేశవ్యాప్తంగా విస్తృతంగా నిర్వహిస్తూ వస్తున్నారు.

దీనివలన గ్రామీణ స్థాయిలోనూ, పట్టణాల్లోనూ పోషకాహారం గురించి చర్చ మొదలై, ప్రజలలో పోషణపై అవగాహన పెరుగుతుంది. వివిధ శాఖల సమన్వయంతో సమగ్ర పోషణను అందించాలన్నది ప్రధానమంత్రి ఆశయం. పోషణ పఖ్వాడా ద్వారా దేశవ్యాప్తంగా పోషణను ఒక ఉద్యమంగా మార్చే ప్రయత్నం జరుగుతోంది.

ఏపిమాస్ పట్టణ పోషణ పథకం బృందంవారు ఏప్రిల్ 8 నుండి 22 వరకు మెహదీపట్నం, కార్వాన్ ప్రాంతాలలో పోషణ పక్షం కార్యక్రమాన్ని ఐసిడిఎస్ గోల్కొండ శాఖతో కలిసి ఏర్పాటు చేశారు. జీవితంలో (శిశువు దశలో) మొదటి వెయ్యిరోజుల ప్రాముఖ్యతపై దృష్టిపెట్టడం, పోషణ ట్రాకర్లో లభిదారుల మాడ్యూల్ వినియోగాన్ని ప్రోత్సహించడం, సామాజిక పర్యవేక్షణ మాడ్యూల్ ద్వారా పోషకాహార లోపాన్ని సమర్థంగా నిర్వహించడం, పిల్లల్లో ఊబకాయం నివారించేందుకు ఆరోగ్యకరమైన జీవనశైలిని ప్రోత్సహించడం అనే నాలుగు అంశాలపై దృష్టి సారించడం ఈ సంవత్సరం పోషణ పక్షంలోని ముఖ్య అంశాలు.

జాఫర్ గూడలో “ఆరోగ్యానికి పండ్లు, కూరగాయల ప్రాధాన్యత” అనే అంశంపై 25 మంది స్వయం సహాయ సంఘాల మహిళలకు అవగాహన సదస్సు నిర్వహించాము, రోజువారీ ఆహారంలో వివిధ రకాల పండ్లు, కూరగాయలను చేర్చడం ఎంత ముఖ్యమో తెలియజేస్తూ, కుటుంబ పోషణను ఏ విధంగా మెరుగుపరుచుకోవాలో, ఆరోగ్యాన్ని మెరుగు పరచుకోవడంపై దృష్టి పెట్టడం ఈ సదస్సు ముఖ్య ఉద్దేశాలు.

సాధారణంగా అందుబాటులో ఉండే, స్థానికంగా దొరికే పండ్లు, కూరగాయలు ముఖ్యంగా కాకరకాయ, చిలగడదుంప, పాలకూర, తోటకూర వంటి కూరగాయలు, ఆకు కూరలు, జామ, బొప్పాయి, అరటి, అనాస వంటి పండ్ల ప్రాముఖ్యతను ఈ సదస్సులో వివరించడం జరిగింది. కూరగాయలు-పండ్ల పోషక విలువల గురించి సదస్సులో పాల్గొన్నవారికి యెంత అవగాహన ఉందో తెలుసుకోవడం కోసం సదస్సు ప్రారంభంలో, సదస్సు ముగింపులో పరీక్షలు నిర్వహించాము. ఈ విధంగా పాల్గొన్నవారి జ్ఞానాన్ని అంచనావేసి, సదస్సు ప్రభావాన్ని అర్థం చేసుకునేలా చేశాము.

కార్యక్రమాన్ని మరింత ఆకర్షణీయంగా, ప్రభావ వంతంగా మార్చేందుకు పోషణ మేళాలను నిర్వహించాము. ఈ మేళాలో స్థానికమహిళలు తయారు చేసిన కొర్ర పాయసం, రాగి జావ, తోటకూర పప్పు, పాలకూర చపాతీ, బాల అమృతం కేకువంటి ఆరోగ్యకరమైన, పోషణయుతమైన వంటకాలు తయారు చేసుకుని వచ్చారు. ఆరోగ్యకరమైన ఆహారపు అలవాట్లను ప్రోత్సహించడంతో పాటు పోషణపై అవగాహన పెంపొందించడమే ఈ మేళా ముఖ్య ఉద్దేశం. తమ కుటుంబాల్లో, సమాజాల్లో ఆరోగ్యం, పోషణకు ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలనే సందేశాన్ని వారికి అందించడం జరిగింది.

తల్లిదండ్రులు ప్రేమతో పెంచితే, పిల్లలు ప్రేమను పంచుతారు

ఆహార వైవిధ్యానికి ప్రోత్సాహం

పోషణ పక్షం ఆఖరి రోజున (ఏప్రిల్ 22న), కర్వాన్ కృష్ణ భవన్లో ఆహార వైవిధ్యాన్ని ప్రోత్సహించే ఉద్దేశంతో ఒక విస్తృత ప్రచార కార్యక్రమం నిర్వహించాము. ముఖ్యంగా గర్భిణులు, పాలిచ్చే తల్లులు, రెండు సంవత్సరాల లోపు పిల్లల తల్లులు, ఇతర కుటుంబ సభ్యులు, స్వయం సహాయక సంఘ సభ్యుల మహిళలకు పోషణపైన, ఆరోగ్యంపై అవగాహన పెంచాలనే ముఖ్య ఉద్దేశంతో నిర్వహించడం జరిగింది.

ఈ కార్యక్రమంలో ముఖ్యంగా 6 నెలలు పూర్తి చేసుకున్న పదిహేనుమంది చిన్నపిల్లలకు సామూహిక అన్నప్రాసన జరిపాము. ఇది కేవలం పండుగలా కాకుండా, తల్లిదండ్రులకు సరైన ఆహారపు విధానాలపై అవగాహన కల్పించే కార్యక్రమంగా కూడా నిర్వహించాము. దీనితో పాటు ఆరుగురు గర్భిణులకు సీమంతం నిర్వహించాము. దీని ద్వారా వారికి అవసరమైన ఆరోగ్య, పోషక సేవలు సమయానికి అందేలా చూడటంతో పాటు గర్భధారణ సమయంలో పర్యవేక్షణ, ఎలాంటి ఆహారం తీసుకోవాలి, కుటుంబ సభ్యుల సహాయం అందించడాన్ని ప్రధాన అంశంగా చూపించడం జరిగింది.

అంగన్వాడీ టీచర్లు, ఆరోగ్య కార్యకర్తలు కలసి మొదటి వెయ్యిరోజులు (గర్భధారణ మొదలు రెండు సంవత్సరాల వరకు) ఎంత ముఖ్యమో ఒక లఘు నాటికగా ప్రదర్శించారు. మహిళలకు రోజువారీ ఆహారంలో కనీసం ఐదు రకాల ఆహార సమూహాలు చేర్చుకోవడం వలన శరీరానికి అవసరమైన అన్ని పోషకాలూ లభిస్తాయిని, ఆహార వైవిధ్యతను రంగవల్లుల ద్వారా ప్రదర్శించి సభ్యులను ప్రోత్సహించడం జరిగింది. కార్యక్రమంలో భాగంగా సభ్యులంతా కలిసి పోషణ ప్రమాణం చేశారు.

ఈ కార్యక్రమంలో ఐసిడిఎస్ గోల్కొండ శిశు సంక్షేమ ప్రాజెక్ట్ అధికారిణి శ్రీమతి రేణుక, స్థానిక కార్పొరేటర్ శ్రీ స్వామి యాదవ్, జిల్లా కోఆర్డినేటర్ శ్రీ భరత్, సూపర్వైజర్లు, అంగన్వాడీ కార్యకర్తలు, ఆరోగ్య కార్యకర్తలు తదితరులు పాల్గొన్నారు.

సమాజంలో ఆరోగ్యకరమైన ఆహారపు అలవాట్లను పెంపొందించడానికి, పోషణపై అవగాహన పెంచేందుకు ఇది ఒక మంచి వేదికగా నిలిచింది.

అది విద్యార్థి విజేతల గ్రామం!

జేఈఈ మెయిన్ 2025 ఫలితాలు ఇటీవల వెల్లడైన సంగతి తెలిసిందే. 2,50,236 మంది కనీస కటాఫ్ పర్సంటేజ్ స్కోర్ సాధించి.. జేఈఈ అడ్వాన్స్ రాసేందుకు అర్హత సాధించారు. ఈ అర్హత సాధించిన వారిలో 40 మందికి పైగా ఒకే గ్రామానికి చెందినవారు కావడం గమనార్హం. బీహార్ లోని గయ జిల్లాలో 'ఐఐటీ విలేజ్ (విలేజ్ ఆఫ్ ఐఐటియన్స్) గా పేరుపొందిన పర్వారోలీ నుంచి వారంతా ఉత్తీర్ణత సాధించడం దేశం దృష్టిని ఆకర్షించింది. వారిలో 28 మంది వృక్ష సంస్థాన్ కోచింగ్ సెంటర్ నుంచి శిక్షణ పొందినవారే (బీహార్ ఐఐటీ విలేజ్).

పర్వారోలీ ప్రత్యేకత ఏంటి..?

ఈ గ్రామం 'ఐఐటీ విలేజ్ గా పేరు పొందడానికి అసలు బీజం 1991లోనే పడింది. ఆ ఊరి నుంచి ఆ ఏడాది జితేంద్ర పర్వా ఐఐటీలో సీటు సంపాదించారు. ఆ ఘనత సాధించిన తొలి వ్యక్తి ఆయన. తర్వాత ఆయన కెరీర్ పరంగా ఎదిగి, యూఎస్ లో నివసిస్తున్నారు. కానీ తన మూలాలను మర్చిపోకుండా మిగతావారు తనలాగే ఎదగాలని, “వృక్ష ఉయ్ ది ఛేంజ్” పేరిట ఒక ఎన్టీఓను స్థాపించారు. ఇక అప్పటినుంచి ఆ గ్రామంలోని ప్రతి ఇంట్లో ఐఐటీ పదం వినిపిస్తూనే ఉంది. 20వేల మంది గ్రామస్థులు ఉన్న పర్వారోలీని గతంలో మాంచెస్టర్ ఆఫ్ బీహార్ గా పిలిచేవారు. వస్త్ర పరిశ్రమలు, చేనేత పని చేసుకునేవాళ్ళు ఎక్కువగా ఉండటంతో ఆ పేరు వచ్చింది. ఇప్పుడది ఇంజనీర్లకు నిలయంగా మారింది. ఇప్పటికీ అక్కడి కుటుంబాలు చేనేత పని మీదే ఆధారపడినప్పటికీ.. వారి పిల్లలు మాత్రం విద్యారంగంలో ఉన్నత స్థానాలకు చేరుకుంటున్నారు..

‘రైతుల విత్తన హక్కుకు చట్టరూపం యివ్వాలి’

కృత్రి విత్తనాల నిర్మూలన, రైతుకే విత్తన హక్కు అన్న అంశాలకు చట్టరూపం ఇచ్చి దానిని అమలుపరిచినప్పుడే దేశీ విత్తనాలను రక్షించుకోగలుగుతామని తెలంగాణ వ్యవసాయ రైతు సంక్షేమ కమిషన్ చైర్మన్ శ్రీ ఎం. కోదండ రెడ్డి అన్నారు. ‘కొన్సిల్ ఫర్ గ్రీన్ రెవల్యూషన్’ (సిజీఆర్), ‘భారత్ బీజ్ స్వరాజ్ మంచ్’ సంయుక్త ఆధ్వర్యంలో ఏప్రిల్ 4 వ తేదీ నుంచి 6వ తేదీ వరకు మూడురోజులపాటు కడపల్ మండలం, అన్యూస్ పల్లిలో నిర్వహించిన విత్తన పండుగ కార్యక్రమంలో ఆయన పాల్గొని ప్రసంగించారు. 20 అంశాలతో ఐదు భాషల్లో డిక్షనరీ ప్రకటించారు.

2004లో ఈ అంశాలన్నిటితో ముసాయిదా తయారు చేశామని ఇప్పుడైనా దానిని ఆమోదింప చేసుకొని అమలుపరిచినట్లయితే రైతులకు మేలు జరుగుతుందని, మన విత్తనాలను మనం రక్షించుకోగలుగుతామని శ్రీ కోదండరెడ్డి అన్నారు. ఇంతేకాకుండా, విత్తన సంరక్షణలో మహిళలకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలని, కూరగాయల, ధాన్యాల విత్తనాలను భద్రపరిచి పంచుకునే విధానాన్ని పునర్నివ్వాలని, మిశ్రమ పంటలతో, పంట మార్పిడి విధానాలతో రైతులు వ్యవసాయం చేయాలని, ఇలాంటి అంశాలన్నీ ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావడంకోసమే తెలంగాణలో రైతు కమిషన్ ను ఏర్పాటు చేసుకున్నామని శ్రీ కోదండ రెడ్డి పేర్కొన్నారు.

తెలంగాణ ఎన్నికల కమిషన్ మాజీ కమిషనర్ శ్రీ వి.నాగిరెడ్డి మాట్లాడుతూ మానవ సాంఘిక జీవనానికి విత్తనం మూలాధారమని అన్నారు. గతంలో ఎక్కడా విత్తన

షాపులు ఉండేవి కావని, రైతే మేలైన విత్తనాలను నిల్వ చేసి, ఆ విత్తనాలతో తాను వ్యవసాయం చేస్తూ, ఇతరులకు పంచిపెట్టేవాడని అన్నారు. అలాంటి విత్తన మేధోసంపత్తిని రైతు కోల్పోయాడని అంటూ, నూనె గింజలను పండించే స్థితిలో ప్రస్తుతం రైతు లేడని, వ్యవసాయాన్ని రైతుల నుంచి దూరం చేశారని, ఆ స్థితి మారాలని శ్రీ వి.నాగిరెడ్డి అన్నారు.

ఈ కార్యక్రమంలో ప్రముఖ సినీ గేయ రచయిత శ్రీ సుద్దాల అశోక్ తేజ మాట్లాడుతూ ‘విత్తన మూలం ఇదం జగత్’ అనే నినాదాన్ని ప్రాచుర్యంలోకి తీసుకురావాలని అన్నారు. భూమి, నీరు, గాలి, ఆకాశం నిర్లక్ష్యానికి గురవుతున్నాయని, రైతులకు చెయ్యెత్తి జై కొట్టినప్పుడే పంచభూతాల పరిరక్షణ జరుగుతుందని, ఆకుపచ్చ విప్లవం రావాలని, దానికి అన్యూస్ పల్లి ఎర్ట్ సెంటర్ కేంద్రం కావాలని ఆయన ఆకాంక్షించారు. ఈ కార్యక్రమంలో వ్యవసాయ విధాన విశ్లేషకులు డాక్టర్ దొంతి నరసింహారెడ్డి రచించిన ‘ఆరోగ్యానికి, ఆహార భద్రతకు విత్తనం’ పుస్తకాన్ని శ్రీ నాగిరెడ్డి ఆవిష్కరించగా మొదటి కాపీని శ్రీ సుద్దాల అశోక్ తేజ అందుకున్నారు. వివిధ రాష్ట్రాల నుంచి వచ్చిన వ్యవసాయ సంస్థల నిపుణులకు సర్టిఫికేట్లు అందజేశారు.

ఈ కార్యక్రమంలో ఇంకా కేశవ్ మెమోరియల్ కళాశాల కరస్పాండెంట్ శాంతి వేదుల, వ్యవసాయ నిపుణులు శ్రీ రామ్ నాథ్ శ్రీరామ కృష్ణ, కొన్సిల్ ఫర్ గ్రీన్ రెవల్యూషన్ అధ్యక్షురాలు శ్రీమతి లీలా లక్ష్మి రెడ్డి, ఆర్.టి.ఐ మాజీ

పిజ్జా బర్గర్ వద్దండి ... చిట్టా రాట్టెలే మేలండి

కమిషనర్ శ్రీ ఆర్.దిలీప్ రెడ్డి, ఏపిమాస్ సి ఇ ఓ , ఎం డి శ్రీ సి ఎస్ రెడ్డి, వినోబా సెరా ప్రతిష్ఠాన్, భువనేశ్వర్ మనోజ్ జెనా, వందేమాతరం ఫౌండేషన్ శ్రీ రవీందర్, రైతులు, విద్యార్థులు, ప్రొఫెసర్లు, మేధావులు, సైంటిస్టులు, డాక్టర్లు తదితరులు పాల్గొన్నారు.

సిజిఆర్ తీర్మానాలు.

భవిష్యత్తు తరాల కోసం విత్తనాలను సంరక్షించడం, పౌర సమాజం ద్వారా వికేంద్రీకృత పరిరక్షణ, పునరుత్పత్తి భాగస్వామ్యం ద్వారా జీవవైవిధ్యం కోసం కృషి చేయడం. విత్తనాలను సంరక్షించి ఇచ్చిపుచ్చుకోవడం, విత్తన సంరక్షణ వ్యాప్తిలో మహిళల పాత్రను విస్తృతపరచడం. వివిధ

విత్తనాలు, వృక్షాలపై మేధో సంపత్తి హక్కు (పేటెంట్) ఇచ్చే విధానాన్ని వ్యతిరేకించడం. స్వదేశీ విత్తనాలన్నిటినీ ప్రజలకు అందుబాటులో ఉంచడం.

కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల సహకారాన్ని అభ్యర్థించడం వంటి 20 అంశాలతో తీర్మానాన్ని ఆమోదింపజేశామని, ఈ తీర్మానాన్ని త్వరలోనే కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు, వివిధ సంస్థలకు అందజేసి ఈ అంశాలన్నీ అమలయ్యేలాగా సిజిఆర్ కృషి చేస్తుందని శ్రీ దొంతి నరసింహారెడ్డి ప్రకటించారు.

రైతులకు నాణ్యమైన విత్తనం

తెలంగాణ రాష్ట్రంలోని రైతాంగానికి భరోసా కల్పించేందుకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒక వినూత్న కార్యక్రమానికి శ్రీకారం చుడుతోంది. రాష్ట్రంలోని ప్రతి గ్రామానికి నాణ్యమైన విత్తనాలను అందించే లక్ష్యంతో 'జయశంకర్ వ్యవసాయ వర్సిటీ నాణ్యమైన విత్తనం' అనే కొత్త కార్యక్రమాన్ని జూన్ మొదటి వారంలో ముఖ్యమంత్రి శ్రీ రేవంత్ రెడ్డి స్వయంగా ప్రారంభించనున్నారు.

ఈ విషయాన్ని రాష్ట్ర వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి శ్రీ తుమ్మల నాగేశ్వర రావు సచివాలయంలో జరిగిన సమీక్షా సమావేశంలో తెలిపారు. ప్రొఫెసర్ జయశంకర్ వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం ఉపకులపతి ప్రొఫెసర్ అల్లాస్ జానయ్య, వ్యవసాయ శాఖ సంచాలకులు శ్రీ గోపి, ఇతర ఉన్నతాధికారులు ఈ సమావేశంలో పాల్గొన్నారు.

ఈ సందర్భంగా శ్రీ తుమ్మల నాగేశ్వరరావు మాట్లాడుతూ.. గత కొన్నేళ్లుగా రాష్ట్ర వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం అనేక రకాల కొత్త వంగడాలను అభివృద్ధి పరిచిందని తెలిపారు. వీటిలో అధిక ప్రాముఖ్యత కలిగిన విత్తనాలను నేరుగా రైతాంగానికి అందించడం ద్వారా వారికి నాణ్యమైన విత్తనాలను తమ గ్రామాల్లోనే ఉత్పత్తి చేసుకునేలా ప్రోత్సహించవచ్చని ఆయన అభిప్రాయపడ్డారు.

వీలేరులో ఘనంగా మహిళా దినోత్సవం

వీలేరులో అరబిందో ఫార్మా ఫౌండేషన్ సహకారంతో అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవాన్ని మార్చి 7న ఏపిమాస్ ఘనంగా నిర్వహించింది. ఈ వేడుకలలో ముఖ్య అతిథులుగా పాల్గొన్న ప్రభుత్వ ఉన్నత పాఠశాలల ప్రధానోపాధ్యాయులు, ఉష మాస్టర్ ట్రైనర్, మహిళా ఎఫ్.పి.ఓ బోర్డు సభ్యులు, ఏపిమాస్ ప్రతినిధులు శ్రీ వినాయక రెడ్డి , డా.భార్గవి అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం ప్రాముఖ్యతను వివరించారు. వీరు మహిళా సాధికారత, నాయకత్వం, సమాజంలో మహిళల పాత్రపై ప్రేరణాత్మకంగా ప్రసంగించారు.

ఉద్యోగులు తమ అనుభవాలను, ఎదుర్కొన్న సవాళ్లను, విజయం సాధించిన సందర్భాలను పంచుకున్నారు. లైంగిక భేదాలను అధిగమించి, ఎలా విజయాలను సాధించారో వివరించారు. మహిళా ఉద్యోగులు తమ గానాలతో సమావేశాన్ని ఉల్లాసభరితం చేశారు.

ఈ సందర్భంగా, విశేష సేవలు అందించిన మహిళా ఉద్యోగులను గౌరవిస్తూ ప్రశంసా కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించడంతో పాటు, మహిళలందరికీ ప్రత్యేక గిఫ్ట్ హ్యాంపర్స్ అందించారు. మహిళల కోసం ప్రత్యేక ఆటలను కూడా ఏపిమాస్ నిర్వహించింది. మహిళలు అన్నిరంగాల్లో సుస్థిరాభివృద్ధితో ఎదగాలని ఆకాంక్షిస్తూ, ఈ వేడుకను విజయవంతంగా ముగించారు.

పర్యావరణ స్ఫూర్తి ప్రదాత వనజీవి రామయ్య కన్నుమూత!

పద్మశ్రీ అవార్డ్ గ్రహీత, వనజీవి రామయ్య (85) వృద్ధాప్య, అనారోగ్య సమస్యలతో ఏప్రిల్ 12న కన్ను మూశారు. తెల్లవారుజామున ఇంట్లో స్పృహ లేకుండా వున్న శ్రీ రామయ్యను కుటుంబ సభ్యులు ప్రభుత్వ ఆస్పత్రికి తీసుకువచ్చారు. ఆస్పత్రిలో చికిత్స అందిస్తుండగానే రామయ్య చనిపోయారు. కోటి మొక్కలకు పైగా వనజీవి రామయ్య, శ్రీమతి జానకమ్మ దంపతులు నాటారు. కోటికి పైగా మొక్కలను నాటి వనజీవి రామయ్య చరిత్ర సృష్టించారు.

వనజీవి రామయ్య ఖమ్మం జిల్లా ఖమ్మం రూరల్ మండలం రెడ్డిపల్లికి చెందిన వారు. మొక్కలను పెంచాలని చిన్నతనం నుంచే ఆయన ప్రచారం చేశారు. విశేష సంఖ్యలో మొక్కలు నాటుతూ దరిపల్లి రామయ్య 'వనజీవి రామయ్య'గా పేరుపొందారు. ఆయనకు నలుగురు పిల్లలు. ముగ్గురు అబ్బాయిలు, ఒక అమ్మాయి.

రామయ్య చేసిన సేవలను కేంద్ర ప్రభుత్వం గుర్తించి 2018లో పద్మశ్రీతో సత్కరించింది. రాష్ట్రపతి ప్రణబ్ ముఖర్జీ చేతుల మీదుగా పద్మశ్రీ అవార్డును వనజీవి రామయ్య ఢిల్లీలో అందుకున్నారు. ప్రభుత్వ, ప్రైవేటు అవార్డులు, 3వేల పీల్డ్లను రామయ్య పొందారు. రామయ్య మృతి పట్ల ప్రకృతి ప్రేమికులు ప్రగాఢ సంతాపాన్ని వ్యక్తంచేశారు.

నేటి తరానికి ఆదర్శప్రాయుడు: చంద్రబాబు

పద్మశ్రీ వనజీవి రామయ్య మృతి వార్త తెలిసి తీవ్ర విచారానికి లోనయ్యానని ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు పేర్కొన్నారు. పర్యావరణ పరిరక్షణకు కోటి మొక్కలు నాటిన రామయ్య కృషి స్ఫూర్తిదాయకమని కొనియాడారు. నేటి తరానికి రామయ్య ఆదర్శప్రాయుడని ఆయన అభివర్ణించారు. వనజీవి రామయ్య మరణం పర్యావరణ పరిరక్షణ ఉద్యమానికి తీరని లోటని

పేర్కొంటూ, ఆయన కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సంతాపాన్ని శ్రీ చంద్రబాబు వ్యక్తంచేశారు.

పర్యావరణ పరిరక్షకుడు: రేవంత్ రెడ్డి

పద్మశ్రీ వనజీవి రామయ్య మృతి పట్ల తెలంగాణ ముఖ్యమంత్రి రేవంత్ రెడ్డి సంతాపం వ్యక్తం చేశారు. ప్రకృతి పర్యావరణం లేనిదే మానవ మనుగడ లేదనే సిద్ధాంతాన్ని బలంగా నమ్మిన వ్యక్తి వనజీవిగా పేరుగాంచిన దరిపల్లి రామయ్య అని స్మరించుకున్నారు. ఒక వ్యక్తిగా మొక్కలు నాటడం ప్రారంభించి మొత్తం సమాజాన్ని ప్రభావితం చేశారని తెలిపారు. రామయ్య కుటుంబ సభ్యులకు శ్రీ రేవంత్ రెడ్డి ప్రగాఢ సంతాపం తెలిపారు. పర్యావరణ రక్షణకు పాటుపడుతూ తన జీవితాన్ని అంకితం చేసిన రామయ్య ఆత్మకు నివాళి అర్పిస్తున్నానని అన్నారు. రామయ్య సూచించిన మార్గం నేటి యువతకు ఆదర్శ మని సీఎం రేవంత్ రెడ్డి కొనియాడారు

ప్రకృతి ప్రేమికుడు: వెంకయ్యనాయుడు

చిన్ననాటి నుంచే మొక్కలపై మక్కువ పెంచుకున్న దరిపల్లి రామయ్య, వాటి ప్రాధాన్యాన్ని ప్రచారం చేస్తూ జీవితమంతా మొక్కలు నాటడానికి, వాటిని సంరక్షించ దానికి అంకితం చేసి స్ఫూర్తిదాయకంగా నిలిచారని మాజీ ఉపరాష్ట్రపతి శ్రీ వెంకయ్య నాయుడు పేర్కొన్నారు. ప్రకృతిని రక్షిస్తే అది మనల్ని రక్షిస్తుందన్న సనాతన ధర్మాన్ని విశ్వసించి ఆచరణలో పెట్టిన గొప్ప వ్యక్తి పద్మశ్రీ రామయ్య అని కొనియాడారు.

మొక్కలు నాటే మహాత్కార్యంలో సహధర్మచారిణిగా పాలుపంచుకున్న రామయ్య సతీమణి జానకమ్మకి, వారి కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సానుభూతి తెలిపారు. రామయ్య ఆత్మకు శాంతి కలగాలని భగవంతుడిని ప్రార్థిస్తున్నానని వెంకయ్య నాయుడు అన్నారు.

శిశువులో ఏ రోజు ఎదుగుదల ఆ రోజే ... ఆదమలిస్తే అగచాట్లే

ఇళ్ళకు సౌర విద్యుత్ ఏర్పాటుపై వినియోగదారులకు అవగాహన !

కేంద్ర ప్రభుత్వ పీఎం సూర్యఘర్ ముప్తి బిజిలీ యోజన' పథకం కింద ప్రతి ఇంటినీ సోలార్ విద్యుత్ దిశగా అనుసంధానించడానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం తీవ్రంగా కృషి చేస్తున్నది. తొలి విడతగా రాష్ట్రవ్యాప్తంగా లక్ష మంది స్వయం సహాయ మహిళల ఇళ్లపై సోలార్ పైకప్పులు అమర్చాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకోగా, ఇప్పటికే 80 వేల మంది అంగీకరించారు. ఈ మేరకు కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు రాయితీలతో పాటు ఆర్థిక సాయం అందించనున్నాయి.

ఈ నేపథ్యంలో సోలార్ ప్యానెళ్ల ఏర్పాటువల్ల కలిగే లబ్ధిపై 'సెర్ప్' అధికారులు అవగాహన కల్పిస్తున్నారు.

ఇళ్లపై సౌర పలకలు ఏర్పాటు చేయడం వల్ల విద్యుత్ ఉత్పత్తి మాత్రమే కాకుండా ఆదాయం కూడా లభించనుంది. ఇంట్లోకి అవసరమైన విద్యుత్ వాడుకోవడంతో పాటు మిగులు విద్యుత్ గ్రిడ్ కు అందించి ఆదాయం పొందొచ్చు.

రానున్న రెండేళ్లలో (2027 మార్చి) సుమారు 20 లక్షల ఇళ్లపై 2 కిలోవాట్ల (కి.వా) సామర్థ్యం కలిగిన సోలార్ ప్యానెళ్లకు ఏర్పాటు చేయాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సంకల్పించింది. ఈ విధంగా సుమారు 4 వేల మెగావాట్ల విద్యుత్ అదనంగా అందుబాటులోకి వస్తుందని అంచనా.

అత్యధికంగా రూ.78వేల రాయితీ

- ◆ పీఎం సూర్యఘర్ యోజన' పథకం రాయితీ గృహ వినియోగదారులకు మాత్రమే వర్తిస్తుంది.
- ◆ ఈ పథకం ద్వారా గరిష్ఠంగా 3 కిలోవాట్ల సోలార్ ప్యానెళ్ల ఏర్పాటుకు కేంద్రం రాయితీ ఇస్తుంది.
- ◆ రాయితీ మినహా మిగిలిన వ్యయాన్ని బ్యాంకులు, ఇతర ఆర్థిక సంస్థలు రుణం అందించనున్నాయి.
- ◆ 3 రకాల సామర్థ్యం కలిగిన సోలార్ రూప్ టాప్స్ ఏర్పాటుకు రాయితీ లభించనుంది.
- ◆ 3 కిలోవాట్ల సామర్థ్యం కలిగిన ప్యానెళ్ల వ్యయం 1.95 లక్షలు కాగా 78 వేలు రాయితీ వస్తుంది.

- ◆ 2 కిలోవాట్ల సామర్థ్యం కలిగిన ప్యానెళ్ల వ్యయం 1.40 లక్షలు కాగా 60 వేలు రాయితీ వస్తుంది.
- ◆ రాష్ట్రంలో ప్రస్తుతం 2 కిలో వాట్ల సోలార్ ప్యానెళ్ల ఏర్పాటుపై దృష్టి సారించారు.
- ◆ 2 కిలోవాట్ల ప్యానెళ్ల ద్వారా నెలకు సుమారు 240 యూనిట్ల విద్యుత్ ఉత్పత్తి కానుండగా ఇంటి అవసరాలకు పోను మిగులు విద్యుత్ గ్రిడ్ కు వెళ్తుంది. యూనిట్ కు రూ.2.09 చొప్పున ప్రతి నెలా ఆదాయం లభించనుంది.
- ◆ కిలోవాట్ సామర్థ్యం కలిగిన ప్యానెళ్ల వ్యయం 70వేల రూపాయలు కాగా 30 వేలు రాయితీ వస్తుంది.
- ◆ లబ్ధిదారుల ఇల్లు, విద్యుత్ వినియోగం ఆధారంగా ప్యానెల్ రకాన్ని ఎంచుకోవచ్చు.
- ◆ లబ్ధిదారు వాటా 10 శాతం పోను మిగతా మొత్తానికి బ్యాంకులద్వారా 7 శాతం వడ్డీపై రుణం ఇప్పించే బాధ్యతను సెర్ప్ అధికారులు తీసుకుంటున్నారు.

దరఖాస్తు చేయడం ఇలా :

- ◆ ముందుగా జాతీయ పోర్టల్ లో నమోదు చేసుకుని కరెంటుబిల్, బ్యాంకు ఆకౌంట్, చిరునామా పేర్కొనాలి.
- ◆ వెయ్యి రూపాయల ఫీజు చెల్లించి డిస్కంకు దరఖాస్తు సమర్పించాలి.
- ◆ రిజిస్ట్రేషన్ చేసుకున్న తర్వాత అందుబాటులో ఉన్న కంపెనీ ఎంచుకోవాలి. రాయితీ పోను మిగిలిన మొత్తాన్ని బ్యాంకు నుంచి రుణంగా తీసుకోవచ్చు.
- ◆ ప్యానెళ్ల ప్రాజెక్టు ఏర్పాటు పూర్తయ్యాక ఫోటోలు అప్ లోడ్ చేస్తే వాటి పరిశీలన తర్వాత డిస్కంలు స్టార్ట్ మీటర్ అందజేస్తాయి. ఆ తర్వాత 15 రోజుల్లో కేంద్రం ఇచ్చే రాయితీ సొమ్ము బ్యాంకు ఖాతాలో పడుతుంది.
- ◆ దేశీయంగా ఉత్పత్తి అయిన సోలార్ ప్యానెళ్లను వాడిన వారికే సబ్సిడీ అందుతుంది.

నీటి కొరత నివారణపై అవగాహన కార్యక్రమం

- ఆర్. బ్రహ్మచారి

భూమిపై ప్రతి జీవరాశి మనుగడకు నీరు మౌలికమైన వనరు. కానీ, ప్రపంచ జనాభాలో 50% మంది తీవ్రనీటి కొరతను ఎదుర్కొంటున్నారు. కాలుష్యం, అధిక వినియోగం వల్ల భవిష్యత్తులో నీటి కొరత మరింత తీవ్ర రూపం దాల్చునున్నది. ఈ సమస్య తీవ్రతపై అవగాహన కలిగించే ఉద్దేశంతో, 1993లో ఐక్యరాజ్యసమితి మార్చి 22వ తేదీని ప్రపంచ జల దినోత్సవంగా ప్రకటించింది.

ఇది హిమనదుల కరుగుదల, వాతావరణ మార్పులు, భవిష్యత్తులో నీటి భద్రతపై అవగాహన కల్పించేందుకు కీలకమైన ప్రచార కార్యక్రమం. ఈ దిశగా, ఏపిమాస్ ఆధ్వర్యంలో ఉభయ రాష్ట్రాలలో 'గ్రామీణ పేదరిక నిర్మూలన సంస్థ' (సెన్స్), పట్టణ పేదరిక నిర్మూలన సంస్థ (మెప్పా) ల సహకారంతో 12 జిల్లాలలో 24 చోట్ల కార్యక్రమాలు నిర్వహించి 924 మంది స్వయం సహాయ సభ్యులకు, రైతు ఉత్పత్తిదారుల సంస్థల (ఎఫ్పిఓ) సభ్యులకు అవగాహన కల్పించడం జరిగింది.

హిమనదుల ప్రాముఖ్యత

హిమనదులు (గ్లేసియర్స్) భూమిపై ప్రధానమైన తాజా నీటి వనరులు. అవి ప్రపంచ జనాభాలో సుమారు 190 కోట్ల మందికి తాగునీటిని అందిస్తున్నాయి.

హిమాలయాలు, ఆర్కిటిక్, అంటార్కిటిక్, ఇతర మంచు పర్వత ప్రాంతాలు ప్రపంచ నీటి సమీకరణంలో కీలక పాత్ర పోషిస్తాయి.

- ◆ భూగర్భ జలాలు, ఉపరితల జలాలు హిమనదుల కరుగుదలపై ఆధారపడుతున్నాయి.
- ◆ ఆగ్నేయాసియా, భారతదేశం, చైనా, పాకిస్తాన్ వంటి దేశాల వారు తాగునీటి కోసం హిమనదులపై ఆధారపడతారు.
- ◆ గంగ, యమున, బ్రహ్మపుత్ర, సింధు, మెకాంగ్ నదులు హిమనదాల కరుగుదలపై ఆధారపడిన నదులు.
- ◆ హిమనదులు ప్రపంచపు తాజా నీటి నిల్వలలో 70% భాగాన్ని కలిగి ఉంటాయి.

చక్కని ఆరోగ్యం - చక్కెరతో దూరం

హిమనదులు అంతరించే ప్రమాదం

- ◆ గ్లోబల్ వార్మింగ్ వల్ల హిమనదులు వేగంగా కరుగుతున్నాయి.
- ◆ పరిశోధనల ప్రకారం, 2100 నాటికి హిమనదులు 60% వరకు కరిగే ప్రమాదం ఉంది.
- ◆ ఈ ప్రభావం భారతదేశం, నేపాల్, భూటాన్, మరియు చైనా వంటి దేశాల తాగునీటి, వ్యవసాయ నీటి, మరియు హైడ్రో పవర్ ప్రాజెక్టులపై తీవ్రమైన ప్రభావాన్ని చూపుతుంది.

హిమనదుల పరిరక్షణ చర్యలు

- ◆ గ్రీన్ ఎనర్జీ , వాతావరణ పరిరక్షణ
- ◆ కర్బన ఉద్గారాలను తగ్గించుకోవడం, పెట్రోల్, డీజిల్ వాడకాన్ని తగ్గించాలి.
- ◆ పునరుత్పాదక ఇంధన వనరులను (సోలార్, విండ్ ఎనర్జీ) ప్రోత్సహించాలి.

నీటి కొరత నివారణ మార్గాలు

1. నీటి పరిరక్షణ

- ⇒ వర్షపు నీటిని సేకరించి, నిల్వ చేసి వినియోగించుకోవాలి.
- ⇒ డ్రిప్, స్ప్రింకల్ వంటి సమర్థవంతమైన సాగు విధానాల ద్వారా సాగునీటి వినియోగాన్ని తగ్గించాలి.
- ⇒ చెరువులు, యితర నీటి వనరులను సంరక్షించుకుంటూ భూగర్భ జలాలను పునరుద్ధరించుకోవాలి.

2. పారిశ్రామిక వ్యర్థాల నియంత్రణ

- ⇒ పరిశ్రమలు మురుగు నీటిని వదలకుండా చూడాలి.
- ⇒ ప్లాస్టిక్ వినియోగాన్ని తగ్గించాలి - ఇది నీటి కాలుష్యానికి ప్రధాన కారణం.
- ⇒ పర్యావరణ హిత సాగు విధానాలను ప్రోత్సహించాలి - రసాయన ఎరువుల వినియోగాన్ని తగ్గించాలి.

3. ప్రభుత్వ విధానాలు, నీటి నిర్వహణ

- ⇒ నీటి వినియోగాన్ని నియంత్రించే చట్టాలు తీసుకురావాలి.

- ⇒ ప్రాంతీయ జల పరిరక్షణ కమిటీలను ఏర్పాటు చేయాలి
- ⇒ గ్రామీణ, పట్టణ నీటి నిర్వహణ ప్రణాళికలను మెరుగుపరచాలి.

అందరూ పాటించవలసిన అంశాలు

- ⇒ స్నానం చేసేటప్పుడు, చేతులు కడుక్కునే, దంతాల తోముకునే సమయంలో నీటిని వృధా కాకుండా చూడాలి.
- ⇒ నీటిని పునర్వినియోగించుకునే అలవాటుపెంచుకోవాలి
- ⇒ ప్లాస్టిక్ వాడకాన్ని తగ్గించాలి.
- ⇒ సమాజంలో నీటి సంరక్షణపై అవగాహన కల్పించాలి.
- ⇒ ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాలను నదులలో పడేయకూడదు.
- ⇒ పర్యావరణ హితం కోసం మొక్కలు నాటాలి.
- ⇒ గ్లోబల్ వార్మింగ్ తగ్గించేందుకు వ్యక్తిగత, సామూహిక చర్యలు తీసుకోవాలి.

ఈ అవగాహనా కార్యక్రమాల నిర్వహణలో ప్రాంతీయ సమన్వయ కర్తలు శ్రీమతి రోజ్ మేరీ , శ్రీ సత్యనారాయణ, జిల్లా సమన్వయ కర్తలు శ్రీమతి సత్యవతి, శ్రీమతి చంద్రకాంతం, శ్రీమతి అనిత , శ్రీమతి లక్ష్మీదేవి, శ్రీ ప్రవీణ్ నిర్వహించారు. ఈ కార్యక్రమాలలో మునిసిపల్ కమిషనర్లు, ఎపీఎం లు, సి ఎం సి లు, టి ఎం సి లు, సి సి లు, సి ఓ లు, వి ఓ ఏ లు, ఆర్ పి లు, ఎఫ్ పి ఓ- సి ఐ ఓ లు సహకరించారు.

ప్రపంచజల దినోత్సవం నీరు మనకు మన హక్కు మాత్రమే కాదు, బాధ్యత కూడా! అని గుర్తు చేస్తుంది. ప్రతి ఒక్కరూ నీటిని సంరక్షిస్తే భవిష్యత్తులో నీటి సమస్యలు తగ్గుతాయి.

'అనంత'లో ఉద్యాన పంటలపై వైరస్ పంజా

అప్పులు తెచ్చి, లక్షల రూపాయల పెట్టుబడులు పెట్టి సాగుచేసిన ఉద్యానపంటలు అన్నదాతకు కన్నీళ్లు మిగిల్చాయి. వైరస్ల దెబ్బకు నిలువునా ఎండిపోతున్నాయి. పంటలను తోటల్లోనే వదిలేస్తున్నారు. పెట్టుబడులు, ఆరుగాలం కష్టం వృథా అవుతున్నాయి. లక్షల రూపాయల నష్టాలు మూటగట్టుకుంటున్నారు రైతులు. వైరస్ల దెబ్బకు ఉద్యాన పంటలైన కలింగర, కర్బూజా, ఢిల్లీ దోస దారుణంగా దెబ్బతిన్నాయి. ఉమ్మడి జిల్లావ్యాప్తంగా వేల ఎకరాల్లో పంటలు దెబ్బతిన్నాయి.

విస్తారంగా సాగు

మేరుశనగ సాగు చేసి ఏటా నష్టాలు వస్తుండటంతో ఉద్యాన పంటల వైపు అనంతపురం జిల్లా రైతులు ఎక్కువగా మొగ్గు చూపుతున్నారు. కలింగర, కర్బూజా, ఢిల్లీదోస పంటలను వేల ఎకరాల్లో సాగు చేశారు. చెన్నైకొత్తపల్లి, రామగిరి, కనగానపల్లి, ముదిగుబ్బ, బత్తలపల్లి, తాడిమర్రి తదితర మండలాల్లో వందల ఎకరాల్లో పంటలు పెట్టారు.

చుట్టుముట్టిన వైరస్లు

పంటలు కీలక దశలో వైరస్లు చుట్టుముట్టాయి. రసం పీల్చే పురుగు పంటలను విపరీతంగా ఆశించింది. తెల్లదోమ, తామర పురుగుతోపాటు నల్లి, క్రిప్స్ అనే వైరస్లు మూడు పంటలపై అధికంగా వ్యాపిస్తున్నాయని అధికారులు అంటున్నారు. రసం పీల్చే పురుగు పంటను ఆశిస్తోంది. ఆకులు, కాయల్లోని రసాన్ని పీల్చేస్తోంది. దీంతో తోటలు నిలువునా ఎండిపోతున్నాయి. కాయలు ఎందుకూ పనికి రాకుండా పోతున్నాయి. పంటలను కాపాడుకునేందుకు రైతులు నానా తిప్పలు పడుతున్నారు. ఏ మందులు వాడాలో సలహాలివ్వాలన్న ఉద్యాన శాఖాధికారులు తోటల వద్దకు కూడా రావట్లేదని అన్నదాతలు వాపోతున్నారు. దీంతో ఎరువుల దుకాణాల వద్దకెళ్లి వారు ఇచ్చిన రసాయన మందులు తీసుకొచ్చి, పంటలకు పిచికారీ చేస్తున్నారు. ఇందుకోసం వేల రూపాయలు వెచ్చిస్తున్నారు. అయినా ఫలితం దక్కట్లేదు. పంటలు ఎండిపోతున్నాయి. ఇలా..

రైతులపై మందుల అదనపు భారం పడుతోంది.

నివారణ చర్యలు

పంటలకు వైరస్ సోకకుండా రైతులు తగిన నివారణ చర్యలు చేపట్టాలంటున్నారు ఉద్యాన శాఖాధికారులు. రసం పీల్చే పురుగును అరికట్టడానికి జిగురు అట్టలు ఏర్పాటు చేసుకోవాలన్నారు. పంట చుట్టూ మూడు, నాలుగు వరుసలు జొన్నగానీ, మొక్కజొన్నగానీ వేసుకోవాలని సూచిస్తున్నారు. పిప్రోనిల్, అసిఫేట్ తదితర మందులను పిచికారీ చేసుకోవాలని చెబుతున్నారు.

పంట పూర్తిగా దెబ్బతింది

ఐదెకరాల్లో కలింగర సాగుచేశా. రూ.3 లక్షల వరకు పెట్టుబడి పెట్టా. ఎప్పటికప్పుడు మందులు పిచికారీ చేశా. అయినా వైరస్ అదుపులోకి రాలేదు. పంట మొత్తం తుడిచి పెట్టుకుపోయింది. - ఓబిరెడ్డి, కలింగర రైతు, చెన్నైకొత్తపల్లి

రూ.4లక్షల దాకా నష్టం: నరేశ, దోస రైతు, ముదిగుబ్బ

ఎనిమిది ఎకరాల్లో దోస సాగుచేశా. రూ.9 లక్షల దాకా పెట్టుబడి వచ్చింది. ఆశించిన మేర దిగుబడి రాలేదు. దీంతో రూ.4 లక్షల వరకు నష్టం వచ్చింది. పంటను కాపాడుకునేందుకు ఎంత కష్టపడినా ఫలితం లేదు.

కలింగర సాగుచేశా : నాగరాజు, రైతు, కనగానపల్లి

మూడున్నర ఎకరాలో కలింగర సాగు చేశా. రూ.3.50 లక్షలు పెట్టుబడి వచ్చింది. అప్పు చేసి పంట పెడితే రూ.2.50 లక్షలు నష్టం వచ్చింది.

వేసవిలో వైరస్ సోకే అవకాశాలు ఎక్కువ

వేసవిలో కలింగర, దోస, ఢిల్లీదోస తదితర పంటలకు వైరస్ సోకే అవకాశాలెక్కువ. అననుకూల సీజన్ కావడమే ఇందుకు కారణం. అధిక మొతాదులో మందులు వాడినా ప్రయోజనం ఉండదు. పంటలో సస్యరక్షణ పద్ధతులు పాటించాలి.

- చంద్రశేఖర్, జిల్లా ఉద్యాన శాఖాధికారి

ఆకాంక్ష ఎక్కువై ఆచరణ మందగిస్తే కుంగుబాటు, ఆకాంక్షను ఆచరణ అభిగమిస్తే గెలుపు బాట !

పాడి నాణ్యతను పెంచే 'డెల్టో మిల్క్ బూస్టర్'!

- డా. భార్గవి

వీపిమాన్, కోరమాండల్, సౌభాగ్య బయోటెక్ సంయుక్తంగా పశువుల పాల ఉత్పత్తిని సహజంగా పెంచే 'డెల్టో' అనే విప్లవాత్మక పౌష్టికాహారం (మిల్క్ బూస్టర్) వినియోగాన్ని పీలేరులో ప్రారంభించారు.

పీలేరు, కలికిరి, వాల్మీకిపురం, కురబలకోట లలోని 20 మంది పాడి రైతులతో అనుసంధానం చేసుకుని పాల ఉత్పత్తిని సహజంగా పెంచే పౌష్టికాహారం 'డెల్టో'ను పశువులకు 20 రోజుల పాటు ప్రయోగాత్మకంగా వేయడం జరిగింది. ఈ పౌష్టికాహారాన్ని వాడక ముందు 5 రోజులు, వాడిన 10 రోజులు, వాడకం ఆపేసిన చివరి 5 రోజులు పాల ఉత్పత్తి, పాలలో కొవ్వు పదార్థం, ఎస్ ఎన్ ఎఫ్ (కొవ్వు పదార్థం కాని ఘన పదార్థం) శాతం వివరాలు నమోదు చేసి ఈ పాల ఉత్పత్తిని పెంచే పౌష్టికాహారం (మిల్క్ బూస్టర్) ఉపయోగాలను రైతులు స్వయంగా తెలుసుకునేలా చేయడం జరిగింది.

కొవ్వు పదార్థం, ఎస్ ఎన్ ఎఫ్

1. కొవ్వు పదార్థం (ఫ్యాట్): పాలలో కొవ్వు పదార్థం శాతం ఎక్కువగా ఉంటే, పాలు చిక్కగా, మంచి పోషక విలువలతో ఉంటాయి. పాలలో కొవ్వు శాతాన్ని 'ఫ్యాట్' అనే మాటతో సూచిస్తారు.

2. ఎస్ ఎన్ ఎఫ్ (సాలిడ్ - నాట్ - ఫ్యాట్): పాలలో కొవ్వు కాకుండా ఖనిజాలు, ప్రోటీన్లు, ఇతర కొన్ని ఘన పదార్థాలు వుంటాయి. వీటినిన్నిటిని కలిపి 'ఎస్ ఎన్ ఎఫ్' అనే మాటతో సూచిస్తారు.

పాల నాణ్యత కొలిచే రెండు ముఖ్యమైన అంశాలు ఇవే, ఫ్యాట్ శాతం, ఎస్ ఎన్ ఎఫ్ శాతం ఎక్కువగా ఉంటే, పాలు ఆరోగ్యకరంగా, నాణ్యంగా ఉంటాయి.

డెల్టో మిల్క్ బూస్టర్ ఉపయోగాలు

డెల్టో మిల్క్ బూస్టర్ పశువుల పాల ఉత్పత్తిని సహజంగా పెంచే విప్లవాత్మక పౌష్టికాహారం. దీని

ముఖ్యమైన ఉపయోగాలు:

1. **పాల ఉత్పత్తి పెరుగుతుంది:** డెల్టో మిల్క్ బూస్టర్ వాడిన పశువులలో పాల ఉత్పత్తి 20-30% పెరుగుతుంది.
2. **పశువుల ఆరోగ్యం మెరుగవుతుంది:** అవసరమైన పోషకాలు అందించి పశువుల బలాన్ని, ఆరోగ్యాన్ని పెంచుతుంది.
3. **ఆరోగ్యకరమైన పాలు:** పాలు మంచి నాణ్యతతో చిక్కగా, ఎక్కువ కొవ్వుశాతం(ఫ్యాట్) కలిగి ఉంటాయి.
4. **రోగనిరోధక శక్తి పెరుగుతుంది:** పశువులు అనారోగ్యానికి అంతగా గురి కావు.
5. **జీర్ణశక్తి మెరుగుపడుతుంది:** మేతను సులభంగా జీర్ణం చేసేందుకు సహాయపడుతుంది.
6. **ప్రసవాల మధ్య గడువు తగ్గుతుంది:** పశువుల పునరుత్పత్తి సామర్థ్యం మెరుగవుతుంది.
7. **హార్మోన్ల సమతుల్యతను కాపాడుతుంది:** పాల ఉత్పత్తికి అవసరమైన హార్మోన్లను సమతుల్యంగా ఉంచుతుంది.
8. **అధిక పోషకాలు:** అందుబాటులో ఉన్న మేత నుండి ఎక్కువ పోషకాలను గ్రహించేందుకు సహాయపడుతుంది.
9. **నియంత్రణలో పశువుల బరువు:** అధిక కొవ్వు కణాలు పేరకుండా ఆరోగ్యంగా పెరుగుతాయి.
10. **పరిశోధనలు నిగ్గుదేల్చిన అధునాతన ఫార్ములా:** ఇది శాస్త్రీయంగా పరిశోధించబడిన నాణ్యమైన ఉత్పత్తి.

డెల్టో మిల్క్ బూస్టర్ వాడిన రైతుల అనుభవాలు

- ◆ "ఆవుల పాల ఉత్పత్తి 25% పెరిగింది!"
- ◆ "పశువుల ఆరోగ్యం మెరుగై, పాల నాణ్యత కూడా బాగా పెరిగింది."
- ◆ మేత ఖర్చు తగ్గింది, ఎక్కువ లాభం వచ్చింది!"

ఒకప్పటి అడ్డంకులు నేడు మన విజయ ప్రస్థానానికి కొత్త ద్వారాలు తెరవవచ్చు

నిరుపేద యువతకు అండగా 'రాజీవ్ యువ వికాసం'!

నిరుపేద ఎస్సీ, ఎస్టీ, బి.సి, ఇటీసీ, ఇ.డబ్ల్యూ.ఎస్, ఎమ్. బీసీ, మైనారిటీ కుటుంబాలకు చెందిన యువతీ యువకులకు స్వయం ఉపాధికల్పన ద్వారా వారు ఆర్థిక స్వావలంబనతో సుస్థిరాభివృద్ధి చెందడానికి తోడ్పడాలనే లక్ష్యంతో తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 'రాజీవ్ యువ వికాస పథకం'ను ప్రారంభించింది.

దరఖాస్తు చేసుకొనుటకు అర్హతలు, నిబంధనలు :

1. దరఖాస్తుదారు తప్పనిసరిగా రేషన్ కార్డు, ఆధార్ కార్డు కలిగివుండవలెను.
2. దరఖాస్తుదారు కనీస వయస్సు 21సంవత్సరములు వుండాలి. 55 సంవత్సరాలకు మించకూడదు (జులై 1నాటికి) వ్యవసాయ, వ్యవసాయాధారిత పథకానికి మాత్రం గరిష్ట వయస్సు 60 సంవత్సరాల వరకు వుండవచ్చు
3. వార్షిక ఆదాయం గ్రామీణ ప్రాంతాల వారికి రూ.1,50,000/-లోపు, పట్టణ ప్రాంతాల (మున్సిపల్ కార్పొరేషన్, మునిసిపాలిటీలు, నగర పంచాయతీలు) వారికి రూ.2,00,000/-లోపు ఉండవలెను.
1. దరఖాస్తుదారు ఏ ప్రభుత్వ సంస్థ నుండి కూడా ఇది వరకు లబ్ధి పొంది ఉండరాదు.
5. దరఖాస్తుదారులకు రేషన్ కార్డు లేకుంటే మీ సేవ నుంచి పొందిన ఆదాయ దృవీకరణ పత్రం జతపర్చాలి.
6. మీసేవ ద్వారా జారీ చేయబడిన కుల, ఆదాయ (ఈ సంవత్సరం) దృవీకరణ పత్రాలు తప్పనిసరిగా కలిగి యుండవలెను.
7. వాహనాల కొరకు (ట్రాన్స్పోర్ట్ సెక్టార్)దరఖాస్తు చేసుకునే అభ్యర్థులు తప్పనిసరిగా డ్రైవింగ్ లైసెన్స్ కలిగి ఉండాలి.

అందించే ఆర్థిక ప్రయోజనం తీరు :

యూనిట్ విలువ	సబ్సిడీ	బ్యాంక్ లోన్
స్వయం ఉపాధి పథకం		
యూనిట్ విలువ రూ.50,000/- వరకు	100%	
యూనిట్ విలువ రూ. 50,001/- నుండి 5.1,00,000/-	90%	10%
యూనిట్ విలువ రూ.1,00,001/- నుండి 2,00,000/-	80%	20%
యూనిట్ విలువ రూ. 2,00,001/- నుండి 4,00,000/-	70%	30%
వల్చరబుల్ గ్రూప్స్ రూ. 1,00,000/-	90% విత్ 10% ఫ్రం ఇఎంఎఫ్	
మైనర్ ఇరిగేషన్	100%	

మండల కమిటీ:

1. మండల ప్రజా పరిషత్ అధికారి / మున్సిపల్ కమిషనర్	కన్వీనర్
2. మండల ప్రత్యేక అధికారి (జిల్లా కలెక్టర్ చే నియమించబడిన)	మెంబర్
3. సంబంధిత బ్యాంక్ మేనేజర్స్	మెంబర్
4. ఎస్సీ, ఎస్టీ, బి.సి, మైనారిటీస్ ఈ.బి.సి కార్పొరేషన్లకు సంబంధించిన ప్రతినిధి	మెంబర్
5. డి.ఆర్.డి.ఎ ప్రతినిధి	మెంబర్

ఎక్కడున్నా మనదాని కంటి ఎటువైపు అడుగు వేస్తున్నామనేది మరింత ముఖ్యం

4. జతపర్చాల్సినవి:

1. ఆధార్ కార్డు
2. రేషన్ కార్డు
3. కుల ధృవీకరణ పత్రం (తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటు తర్వాత జారీ అయినది)
4. పర్మినెంట్ డ్రైవింగ్ లైసెన్సు (రవాణ రంగం పథకాల కొరకు)
5. పట్టాదారు పాస్ పుస్తకం (వ్యవసాయ పథకాలకు)
6. సదరం సర్టిఫికేట్ (వికలాంగులకు)
7. పాస్ పోర్ట్ సైజ్ ఫోటో
8. వివిధ గ్రూపులకు చెందిన సర్టిఫికేట్స్ (మండల స్థాయి కమిటీ ద్వారా జారీ అయినవి)

5. ఇతర నిబంధనలు :

రానున్న ఐదు సంవత్సరాలకు గాను స్వయం ఉపాధి పథకం కోసం ఎంపికకు ఒక్కొక్క కుటుంబం నుంచి ఒక లబ్ధిదారు ఎంపిక.

లబ్ధిదారుల ఎంపికకు ప్రాధాన్యతలు :

- ◆ లబ్ధిదారు మొదటిసారి స్వయం ఉపాధి పథకం (ఇ.ఎస్.ఎస్) కోసం అర్హులై వుండాలి.
- ◆ మహిళల్లో (కనీసం 25%) ఒంటరి మహిళలకు, వితంతు మహిళలకు ప్రాధాన్యత.
- ◆ వికలాంగులకు (పి.డబ్ల్యూ.డి లకు) కనీసం 5%
- ◆ తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధన పోరాటంలో అమరులైన ఎస్. సి. ఉపకులాల కుటుంబ సభ్యులకు ప్రాధాన్యత.
- ◆ నైపుణ్యాల ఆధారంగా స్వయం ఉపాధి పథకాలకు లబ్ధిదారుల ఎంపిక.

పథకాల వివరాలు:

ఎస్సీ, ఎస్టీ, బి.సి, ఇబీసీ, ఇ, డబ్ల్యూ, ఎస్, ఎమ్. బీసీ , మైనారిటీ కార్పొరేషన్లకు సంబంధించిన యూనిట్ల వివరాలు ఆన్లైన్ (ఒ బి ఎం ఎం ఎస్) సైటులో పొందుపరచడం జరిగింది. ఎంపీడీవో ఆఫీసు, మున్సిపల్ కమిషనర్ ఆఫీసుల నుంచి కూడా ఈ వివరాలను పొందవచ్చు.

శిక్షణ కార్యక్రమం :

- ◆ ఎంపికైన లబ్ధిదారులకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ గుర్తింపు పొందిన శిక్షణ సంస్థలచే ఒక వారం నుంచి 15 రోజుల పాటు శిక్షణ.
- ◆ ఎంటర్ ప్రెన్యూర్ డెవలప్ మెంట్ ప్రోగ్రాం (ఇ.డి.పి) శిక్షణ ఒకవారం నుంచి 15 రోజుల వరకు వుంటుంది. ఎంపికైన లబ్ధిదారులు తప్పనిసరిగా శిక్షణ పొందాలి.
- ◆ వివిధ పథకాలకు ఎంపికైన లబ్ధిదారులకు ఆయా పథకాలలో శిక్షణ కార్యక్రమ నిర్వహణ తేదీలను జిల్లా కలెక్టర్ ఖరారు చేస్తారు.
- ◆ కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల చేత గుర్తింపు పొందిన శిక్షణ సంస్థల ద్వారా ఎంపికైన లబ్ధిదారులకు స్వయం ఉపాధి పథకాల ఏర్పాటు, నిర్వహణలో శిక్షణ.

ఇతరులు నీకు మంచి చేసినా, చెడు చేసినా వారి పట్ల నీ మంచితనం మారకూడదు

స్వయం సహాయ మహిళలకు భారీగా రుణాలు!

స్వయం సహాయ సంఘాల మహిళల సంక్షేమానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రత్యేక కార్యాచరణ చేపట్టింది. ఈ బృందాల్లోని సభ్యులకు పెద్దఎత్తున రుణాలు ఇవ్వడంతో పాటు, వాటిద్వారా వారు ఆర్థికంగా స్వావలంబన సాధించేందుకు చర్యలు తీసుకుంటోంది. స్వయంసహాయ మహిళల జీవన ప్రమాణాలను మరింత మెరుగుపరిచేందుకు ఈసారి రుణ ప్రణాళికను వినూత్నంగా రూపొందిస్తున్నారు.

గతంలో ఉన్నత స్థాయిలో లక్ష్యాలు నిర్దేశించుకుని ఆ మేరకు రుణ ప్రణాళిక తయారు చేసేవారు. సెప్ సి ఇ ఓ గా వాకాటి కరుణ బాధ్యతలు స్వీకరించిన తర్వాత రాష్ట్రంలోని దాదాపు 89 లక్షల మంది స్వయంసహాయ మహిళల క్షేత్రస్థాయి అవసరాలను రుణ ప్రణాళిక ప్రతిబింబించాలని నిర్ణయించారు.

ఈ మేరకు రాష్ట్రవ్యాప్తంగా సంఘాల నుంచి 1.25 లక్షల మంది విద్యావంతులైన సభ్యులను ఎన్యుమరేటర్లుగా ఎంపికచేసి, రుణ ప్రణాళికను రూపొందిస్తున్నారు. దీనిలో భాగంగా వారికి ఆర్థిక వ్యవహారాలు, డిజిటల్ అక్షరాస్యతపై ప్రత్యేక శిక్షణ ఇచ్చారు. గత కొద్దిరోజులుగా ఒక్కో ఎన్యుమరేటర్ నాలుగైదు గ్రూపులను సంప్రదించారు. వాటిలోని సభ్యుల వృత్తి పరమైన సమాచారం, వారి కుటుంబ సభ్యుల ఆదాయ వ్యయాలు, తదితర వివరాలను యాప్ ద్వారా సేకరించారు. వారు పొందిన రుణాలు, ఇంకా చెల్లించాల్సిన అప్పు ఎంత, వారి కుటుంబాల్లో ఆర్థిక అవసరాలు, జీవనోపాధి పెంపునకు స్వయం ఉపాధి యూనిట్లకు ఎంత రుణం అవసరం వంటి వివరాలు కూడా సేకరించి వార్షిక, ఆర్థిక జీవనోపాధుల కార్యాచరణ ప్రణాళికను 2025-26 యాప్లో పొందుపరిచారు. వీటిని ప్రామాణికంగా తీసుకొని రుణ ప్రణాళికను తయారు చేస్తున్నారు. సరైన జీవనోపాధులపై పెట్టుబడులు పెట్టడం ద్వారా మహిళల ఆదాయం పెరిగే అవకాశం ఉంది.

బ్యాంకు రుణాల ద్వారా సభ్యుల జీవన ప్రమాణాలు

పెరగడంతో పాటు వారి పిల్లలకు మంచి విద్య, వైద్యం తదితర సౌకర్యాలు అందుతాయి. దీంతో ఈ బృందాల సభ్యులకు రుణ నిర్వహణ, సకాలంలో చెల్లింపులు, రుణ ప్రణాళికపై సంపూర్ణ అవగాహన కలుగుతుంది. వ్యవసాయం, పరిశ్రమలు, పశుసంవర్ధక, చేనేత శాఖలతో అనుసంధానం చేసుకోవడం ద్వారా సుస్థిర జీవనోపాధి సాధించగలుగుతారు. అలాగే స్వయం సహాయ బృందాలు, ఆర్థిక సంస్థల మధ్య విశ్వాసం పెరిగి, రుణాలు విరివిగా పొందే అవకాశం ఉంటుంది.

రంగాల వారీగా...: రాష్ట్రంలోని మొత్తం 88,48,109 మంది స్వయం సహాయ సంఘాల సభ్యులకు రూ.61,964 కోట్ల రుణ ప్రణాళికను రూపొందిస్తున్నారు.

వ్యవసాయానికి సంబంధించి 12,28,781 మంది సభ్యులకు రూ.11,319 కోట్లు, ఏఎస్ఆర్లో 39,635 మందికి రూ.415 కోట్లు, ఉద్యాన పంటల విభాగంలో 23,891 మందికి రూ.231 కోట్లు, పశుసంపదకు సంబంధించి 4,09,312 మందికి రూ.4,140 కోట్లు, తయారీ రంగంలో 39,177 మందికి రూ.438 కోట్లు, సెరికల్చర్లో 2,867 మందికి రూ.35కోట్లు, సేవా రంగానికి సంబంధించి 2,52,621 మందికి రూ.2,638 కోట్లు, వాణిజ్య రంగంలో 2,44,772 మందికి రూ.2,797 కోట్లు, కుటుంబ నిత్యావసరాల కోసం 16,09,217 మందికి రూ.6,914 కోట్లు, వివాహం/విద్యకు 13,68,314 మందికి రూ.8,951 కోట్లు, ఆస్తుల కొనుగోలు కోసం 9,39,206 మందికి రూ.6,950 కోట్లు, ఇళ్ల నిర్మాణానికి 10,68,217 మందికి రూ.9,952 కోట్లు, ఇతర రంగాలకు సంబంధించి 16,22,099 మందికి రూ.7,178 కోట్లతో రుణ ప్రణాళికను సిద్ధం చేస్తున్నారు.

2025 ఏప్రిల్ నుంచి 2026 మార్చి వరకు ఏ నెలలో, ఎంతమంది సభ్యులకు, ఎంత మొత్తం రుణంగా అందించాలన్న దానిపైనా కనీసం చేస్తున్నారు. బ్యాంకు

వెన్ను చరచి ప్రోత్సహించే వారెవరూ లేకుంటే నీకు నీవే స్పూర్తి ప్రదాతవు కావాలి

వాట్సాప్ ద్వారా ధాన్యం విక్రయం ఎలా?

1. రైతులు ముందుగా తమ ఫోన్ లో 73373 59375 ఈ నెంబర్ నేవ్ చేసుకోండి. అనంతరం 73373 59375 కు వాట్సాప్ లో 'హాయ్' అని మెసేజ్ పెట్టండి.
2. "ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర పౌర సరఫరాల సంస్థకు స్వాగతం. ధాన్యం అమ్మడానికి షెడ్యూల్ చేసుకోండి" అనే మెసేజ్ కనిపిస్తుంది. ఇందులో షెడ్యూల్ పై క్లిక్ చేయండి.
3. 'దయచేసి మీ ఆధార్ సంఖ్యను నమోదు చేయండి' అనే మెసేజ్ వస్తుంది. రైతు తన ఆధార్ నెంబర్ ను టైప్ చేయాలి. ఆ ఆధార్ నెంబర్ కలిగిన రైతు పేరు, ధాన్యం అమ్మే కొనుగోలు కేంద్రం పేరు స్క్రీన్ పై కనిపిస్తుంది.
4. ధాన్యం కొనుగోలు కేంద్రంపై క్లిక్ చేయగానే... ధాన్యం అమ్మే తేదీని ఎంచుకోండి అనే మెసేజ్ కనిపిస్తుంది. మీకు నచ్చిన తేదీపై క్లిక్ చేయండి.
5. అనంతరం ధాన్యం అమ్మే సమయాన్ని ఎంచుకోవాలి. ఉదయం 8 నుంచి మధ్యాహ్నం 3 గంటల వరకు మూడు స్లాట్ లు ఉంటాయి.
6. ఇందులో ఉదాహరణకు ఉదయం 8 నుంచి 10 గంటల స్లాట్ ఎంచుకుంటే... ఇందులో 8, 9, 10 గంటల స్లాట్ ఏదో ఒక సమయాన్ని నిర్ధారించుకోవాలి.
7. అనంతరం రైతు ఏ ధాన్యం అమ్ముతున్నారో తెలిపాలి. కామన్ సార్వెక్స్, కామన్ నాన్ సార్వెక్స్ ఇలా మీ ప్రాంతానికి సంబంధించిన రకాలు కనిపిస్తాయి.
8. రైతు ప్రభుత్వానికి అమ్మదలచిన ధాన్యంను బ్యాగ్స్ లో తెలిపాలి. బ్యాగ్ సంఖ్య తెలపగానే రైతు పేరు, ఏ కేంద్రంలో, ఏ తేదీన ఏ స్లాట్ లో ఏ సమయానికి ఎన్ని బ్యాగ్ లో ధాన్యం కొనుగోలు వివరాలు డిస్ ప్లే అవుతాయి. అదేవిధంగా కూపన్ కోడ్ వస్తుంది.
9. ఏఐ వాయిస్ ఓవర్ తో రైతులను గైడ్ చేస్తూ వాట్సాప్ లో సులభంగా ధాన్యం కొనుగోలు షెడ్యూల్ చేసేందుకు ప్రభుత్వం ఈ ఏర్పాట్లు చేసింది.

లింకేజీ, ఎన్ఆర్ఎల్ఎం, సీఐఎఫ్, స్ట్రీనిధి తదితర రుణాలపై సెర్చ్ సిబ్బందికి నెలవారీ లక్ష్యాలను నిర్దేశిస్తారు.

వ్యవసాయ, వ్యవసాయేతర రంగాలకు వేర్వేరుగా ప్రణాళికలు రూపొందించే అవకాశం ఉంది.

వ్యవసాయ, అనుబంధ రంగాల్లో ప్రోత్సాహం

వ్యవసాయంలో డ్రోన్ల వినియోగం, సేంద్రియ వ్యవసాయం, మినీ రైస్ మిల్లులు, తృణధాన్యాల సాగును, తృణధాన్యాల ఆధారిత పరిశ్రమలను ప్రోత్సహిస్తారు.

వీటిని ముఖ్యంగా చిత్తూరు, కర్నూలు, విజయనగరం, విశాఖపట్నం, శ్రీకాకుళం, ఏఎస్ఆర్, తిరుపతి, కడప, ప్రకాశం, సత్యసాయి, అనంతపురం జిల్లాల్లో అమలు చేస్తారు. వీటిని ఎంచుకున్న సంఘాల సభ్యులకు వైజాగ్, కడపలో శిక్షణ అందించనున్నారు.

శ్రీకాకుళం, ఏఎస్ఆర్, మన్యం, విజయనగరం, అనకాపల్లి, తిరుపతి, చిత్తూరు, ప్రకాశం జిల్లాలలో వెదురు సాగును ప్రోత్సహిస్తారు. దీన్ని వెయ్యి మంది మహిళలు ఎంచుకున్నారు. ప్రకాశం, సత్యసాయి, పల్నాడు, శ్రీకాకుళం జిల్లాల్లో షేడ్ నెట్ వ్యవసాయం చేపట్టనున్నారు. తేనె ఆధారిత వ్యాపారాలను విజయనగరం, శ్రీకాకుళం, ఏఎస్ఆర్, ప్రకాశం, తిరుపతి జిల్లాల్లో వెయ్యి మంది చేపడతారు. చేపల కుంటలు, రొయ్యల పెంపకం, చేనేత, టూరిజం తదితర రంగాల్లో కూడా సభ్యులకు శిక్షణ అందిస్తారు. ఏయే జిల్లాలో, ఏ పరిశ్రమలు, ఎంతమంది సభ్యులు ఎంచుకున్నారో ఎన్యుమరేటర్ల ద్వారా ఇప్పటికే వివరాలు సేకరించారు.

(ఆంధ్రజ్యోతి సౌజన్యంతో)

తెలంగాణలో తొలిసారిగా మఖానా సాగు !

రైతులను లాభాల బాటలో నడిపించాలనే ఉద్దేశంతో నల్గొండ కలెక్టర్ ఇలా త్రిపాఠి తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఇప్పటివరకూ ఎక్కడా లేని మఖానా పంటను జిల్లా రైతులకు పరిచయం చేశారు. కంపసాగర్ వ్యవసాయ పరిశోధన కేంద్రంలో ప్రయోగాత్మక మఖానా పంట సాగును ప్రారంభించారు. ఈ మఖానా పంట అంటే ఏంటి ... దీని వలన ఎలాంటి ప్రయోజనాలు ఉంటాయి ... పెట్టుబడి, దిగుబడి, పంట సాగు చేసే విధానంపై

‘ఈ-టివి భారత్’ ప్రత్యేక కథనం ‘ఈ-టివి భారత్’ సౌజన్యంతో మహిళా సాధికారత పాఠశాలకోసం

నల్గొండ జిల్లా వ్యవసాయం చేయడానికి చాలా అనుకూలమైన ప్రాంతం. అందుకే ఇక్కడ వరి, పత్తి పంటలు సమృద్ధిగా పండుతాయి. ఇవేకాకుండా వేరుశనగ, మొక్కజొన్న, బత్తాయి, నిమ్మ, మామిడి వంటి పంటల దిగుబడి బాగానే వస్తోంది. రైతులు ఒకే పంటపై ఆధారపడకుండా పంట మార్పిడి దిశగా అడుగులు వేస్తే లాభసాటిగా ఉంటుందని కలెక్టర్ ఇలా త్రిపాఠి మఖానా పంటను పరిచయం చేశారు. ఫైబర్, పోషకాలు సుసంపన్నంగా ఉండే మఖానా మనిషిని ఆరోగ్యంగా ఉంచటంలో తోడ్పాటునందిస్తుంది.

మఖానా సాగు గురించి : తాను సంవత్సరంలో 300 రోజుల పాటు మఖానా తింటానని ప్రధాని మోదీ తాజాగా చెప్పారు. దీంతో ఫూల్ మఖానా ట్రెండింగ్ కి వచ్చింది. ఫూల్ మఖానా అద్భుతమైన పోషకాహారం. రుచిలోనే కాదు, ఆరోగ్యాన్ని అందించడంలోనూ సూపర్. అధిక బరువు తగ్గడంలో ఇది ఎంతగానో తోడ్పడుతుందని నిపుణులు చెబుతున్నారు.

బీహార్లో మఖానా బోర్డు పెడుతున్నట్లు కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ వార్షిక బడ్జెట్లో ప్రకటించారు. ఈ నేపథ్యంలోనే చాలామంది మఖానా గురించి వెతుకున్నారు. మఖానాగా పిలుచుకునే తామర గింజల్లో

అనేక పోషకాలు పుష్కలంగా ఉంటాయని నిపుణులు చెబుతుంటారు. ఇందులోని ప్రోటీన్, ఫైబర్, యాంటీ ఆక్సిడెంట్లు, కార్బోహైడ్రేట్లు, ఖనిజాలు శరీరానికి ఎంతో మేలు చేస్తాయని అంటున్నారు. మనిషికి కావాల్సిన అన్ని రకాల పోషకాలుండే మఖానాకు అంతర్జాతీయ మార్కెట్లలో పెరుగుతున్న డిమాండ్ దృష్ట్యా నల్గొండ జిల్లాలో సాగు చేసేలా కలెక్టర్ చర్యలు చేపట్టారు. మార్చినెలలో జిల్లా నుంచి వ్యవసాయ శాస్త్రవేత్తలు, అధికారులతో కూడిన బృందం బీహార్ రాష్ట్రంలోని దర్భంగకు వెళ్లి మఖానా సాగు, విత్తనం మొదలుకొని పంట కోత వరకు అన్ని విషయాలను అధ్యయనం చేసి వచ్చారు.

జిల్లాలోని రైతులకు వారి అనుభవాలను వివరించారు. జిల్లాలో మఖానా సాగులో భాగంగా ప్రయోగాత్మకంగా నల్గొండ జిల్లా త్రిపురారం మండలం కంపసాగర్ వ్యవసాయ పరిశోధన కేంద్రంలో ఒక ఎకరం విస్తీర్ణంలో మఖానా సాగు విత్తనాలను చల్లి ప్రయోగాత్మక సాగును ప్రారంభించారు. త్వరలోనే వివిధ ప్రాంతాల్లోనూ సాగు చేసేందుకు కసరత్తు చేస్తున్నారు.

ప్రయోగాత్మకమైన సాగు : నల్గొండ జిల్లాను వ్యవసాయ హబ్ గా తీర్చిదిద్దేందుకు అన్ని అవకాశాలున్నాయన్న కలెక్టర్ ఇలా త్రిపాఠి ఇక్కడి వాతావరణం, నీటి వనతులు, నూతన పంటల సాగును దృష్టిలో ఉంచుకుని మఖానా సాగును ప్రారంభించినట్లు చెప్పారు. చాలామందికి మఖానా సాగు బీహార్ వంటి ప్రాంతాలకే అనుకూలంగా ఉంటుందని నల్గొండ జిల్లాలో వాతావరణం అనుకూలంగా ఉంటుందా? లేదా? అని అనేక అపోహలు ఉన్నాయని వాటిన్నింటిని పక్కన పెట్టి నూతన పంటల సాగుపై చర్యలు తీసుకోవడంలో భాగంగా ముందడుగు వేశామన్నారు. ప్రయోగాత్మకంగా చేపడుతున్న ఈ మఖానా పంట 60 శాతం దిగుబడి వచ్చినా ఇక్కడే మఖానా ప్రాసెసింగ్ యూనిట్ ని ఏర్పాటు చేస్తామని తెలిపారు.

జీవితంలో ప్రతి పరీక్ష మన సామర్థ్యాన్ని మరింత పెంచుతుంది, లేదా చేతగానితనాన్ని చాటుతుంది

సత్పలితాలిస్తే విస్తరిస్తాం : మఖానాను ఫూల్ మఖానా, తామర గింజలు, ఫాక్స్ నట్స్ అని కూడా పిలుస్తారని జిల్లా ఉద్యానశాఖ అధికారి అనంతరెడ్డి తెలిపారు. మఖానా పంట సాగుకు ఎకరానికి 60 నుంచి 70 వేల రూపాయలు ఖర్చు పెడితే సుమారు 2 నుంచి 3 లక్షల ఆదాయం వస్తోందని చెబుతున్నారు. ఖర్చులు అన్ని పోనూ సుమారు 2 లక్షల వరకు మిగులుతుందన్నారు. మఖానా పంటకు మార్కెట్లో మంచి డిమాండ్ ఉందని కట్టంగూరు రైతు ఉత్పత్తిదారుల సంఘం అధ్యక్షుడు నంద్యాల నరసింహారెడ్డి తెలిపారు. జిల్లాలో ప్రయోగాత్మకంగా ప్రారంభించిన ఈ మఖానా సాగు సత్పలితాలు ఇస్తే తెలంగాణ రాష్ట్రవ్యాప్తంగా విస్తరింపజేయనున్నారు.

మఖానా వల్ల కలిగే ఆరోగ్య ప్రయోజనాలు

- ◆ డయాబెటిస్ తో బాధపడేవారు వారానికి ఒకసారి మఖానాను తీసుకుంటే రక్తంలో చక్కెర నిల్వలు తగ్గిపోతాయని నిపుణులు వెల్లడిస్తున్నారు. ఇందులో గైసెమిక్ ఇండెక్స్ తక్కువగా ఉండడం వల్ల రక్తంలో చక్కెర స్థాయిలను నియంత్రిస్తుందని చెబుతున్నారు. ఇంకా మఖానాలో మెరుగ్గా ఉండే ఫైబర్ జీర్ణశక్తిని పెంచడమే కాకుండా మలబద్ధకం సమస్యల నుంచి ఉపశమనం కలిగిస్తుందని వివరిస్తున్నారు.
- ◆ ఇందులో పుష్కలంగా ఉండే ఫైటో న్యూట్రియంట్లు, ఆల్కలాయిడ్స్, సెపోనిన్స్, గాలిక్ యాసిడ్లు గుండెకు రక్షణగా ఉంటాయని చెబుతున్నారు. ఇంకా ఇందులోని మెగ్నీషియం రక్తప్రసరణను, ఆక్సిజన్ సరఫరాను మెరుగుపరుస్తుందని తెలిపారు. ఫలితంగా గుండె సంబంధిత వ్యాధుల ముప్పుని తగ్గిస్తుందని వివరిస్తున్నారు.
- ◆ మఖానాగ్లూటెన్ ఫ్రీ మాత్రమే కాకుండా ఇందులో తక్కువ సోడియం, కొలెస్ట్రాల్, అధిక మోతాదులో ప్రొటీన్ ఉంటాయని నిపుణులు చెబుతున్నారు. ఇంకా వీటిల్లో యాంటీ ఇన్ ఫ్లమేటరీ లక్షణాలు, యాంటీ ఆక్సిడెంట్ గుణాలు పుష్కలంగా ఉంటాయని అంటున్నారు.
- ◆ ఇవి కిడ్నీల ఆరోగ్యాన్ని కాపాడుతూ ఆక్సిడేటివ్ డ్రైస్

బారిన పడకుండా చూస్తాయని తెలిపారు.

- ◆ మన శరీరంలో వ్యర్థాలు, మలినాలు పేరుకోవడం వల్ల అనేక రోగాల బారిన పడుతుంటాం. అయితే, వీటిని బయటకు పంపించాలంటే మఖానాను మీ డైట్ లో చేర్చుకోవాలని నిపుణులు సలహా ఇస్తున్నారు.
- ◆ అలానే వీటిల్లో ఉండే థయామిన్ నరాల పనితీరు బాగుండేలా చేస్తుందని.. ఒత్తిడి, ఆందోళన, కుంగుబాటుని దూరం చేస్తుందని సూచిస్తున్నారు.
- ◆ ముఖ్యంగా అధిక బరువుతో బాధపడేవారు మఖానాను తీసుకోవడం వల్ల మంచి ఫలితం ఉంటుందని అంటున్నారు. మఖానాలో క్యాలరీల శాతం తక్కువగా ఉండడమే కాకుండా ఇందులోని ప్రొటీన్, ఫైబర్ ఎక్కువసేపు ఆకలి వేయకుండా చేస్తాయని వివరిస్తున్నారు.
- ◆ ఫలితంగా ఆహారపు కోరికల్ని అదుపులో పెట్టుకొని.. అధిక బరువునూ తగ్గించు కోవచ్చని తెలిపారు.
- ◆ మఖానాలోని క్యాల్షియం, మెగ్నీషియం వంటి పోషకాలు ఎముకలు, దంతాల్ని దృఢంగా మారుస్తాయని నిపుణులు చెబుతున్నారు.
- ◆ ఇంకా ఇందులోని ఐరన్.. రక్తహీనత సమస్య రాకుండా కాపాడుతాయని తెలిపారు.
- ◆ మఖానాలో సోడియం తక్కువగా ఉండి.. పొటాషియం, మెగ్నీషియం వంటి ఖనిజాలు ఎక్కువ మోతాదులో ఉంటాయట. అందుకే వీటిని ఆహారంలో చేర్చుకోవడం వల్ల రక్తపోటు నియంత్రణలో ఉంటుందని నిపుణులు అంటున్నారు.
- ◆ ఇంకా మఖానా కేవలం ఆరోగ్యాన్నే కాకుండా.. చర్మ సౌందర్యాన్ని కూడా మెరుగుపరచడంలో సాయపడుతుందని నిపుణులు వెల్లడిస్తున్నారు. వీటిని క్రమంగా తీసుకోవడం వల్ల ముఖంపై మొటిమలు, ముడతలు రాకుండా చర్మాన్ని కాపాడుకోవచ్చని వివరిస్తున్నారు.

సృష్టికి ప్రతిసృష్టి చేస్తున్న కడియం నర్సరీ రైతులు!

మొక్కలను చెట్లుగా మార్చడం సృష్టి ధర్మం. ఈ ప్రకృతి ఉన్నప్పటి నుండి కొనసాగుతున్న విధానం. కాని ప్రపంచ ఖ్యాతి గడించిన తూర్పుగోదావరి జిల్లా కడియం నర్సరీ రైతులు చెట్లను మొక్కలుగా మారుస్తున్నారు. సృష్టికి ప్రతి సృష్టి సృష్టిస్తున్నారు. ఇది ఏదో కాకతాళీయంగా ఒకటి రెండు సందర్భాల్లో జరిగినవి కావు. ఇప్పుడు నర్సరీ రైతులంతా ఇదే చేస్తున్నారు. ఇదంతా ఎలా సాధ్యమవుతుంది అనే ఆసక్తికరమైన విషయాలు తెలుసుకుందాం...

ప్రకృతి సృష్టికి ప్రతి సృష్టి

కాలానుగుణంగా మనుషులు చేసే ఎన్నో పనులను అందుబాటులోకి వచ్చిన యాంత్రికరణ చేసిస్తుంది. ఇలాంటి సమయంలో మొక్కను నాటి నీరు పోసి అవి పెరిగి పెద్దయ్యాక మన పిల్లలు వాటి అందాలు లేదా ఆక్సిజన్ సౌకర్యాలు పొందడం కాదు. నేరుగా చెట్లు నాటి అక్కడికక్కడ అద్భుతాలు సృష్టించడం కోరుకుంటున్నారు. ఉదాహరణకు ఒక గార్డెన్ పెంచాలంటే ఎన్నో సంవత్సరాలు పట్టేది.

కానీ ఇప్పుడు నేల చూపించి కావలసిన చెట్లు వివరాలు తెలిపితే చాలు. వారం తిరగకుండా మీరు ఊహించిన ప్రకృతి అందాలు అక్కడ ప్రత్యక్షమవుతాయి. ఇప్పుడు కడియం నర్సరీ రైతులు అదే చేస్తున్నారు. చాలామంది రైతులు చైనా, థాయిలాండ్, స్పెయిన్ తదితర దేశాల నుంచి పెద్దపెద్ద చెట్లను లక్షలాది రూపాయలతో కొనుగోలు చేసి ప్రత్యేక కంటైనర్ ద్వారా ఓడలలో ఇక్కడ తీసుకొచ్చి విక్రయాలు చేపడుతున్న సంగతి తెలిసిందే.

పురాతన చెట్లు ఇక మాయం కావు

అయితే ఇప్పుడు అటువంటి పురాతనమైన చెట్లను మొక్కలుగా మార్చి నర్సరీలలో అమ్మకాలకు ఉంచుతున్నారు. ఇది ఎలా సాధ్యమవుతుందో తెలుసుకుందాం.. పట్టణాలకు దీటుగా పల్లెలు కూడా కాంక్రీటు జంగిల్గా మారుతున్నాయి. అలాగే రోడ్లు కూడా విస్తరించబడుతున్నాయి. ఇందులో

భాగంగా అడ్డుగా ఉన్న దశాబ్దాలు నాటి మర్రి, రావి వంటి చెట్లను తొలగిస్తున్నారు. అలా తొలగించడానికి వేల రూపాయలు ఖర్చు అవుతుంది కూడా. ఎందుకంటే అవి వంట చెరుకుగా కూడా పని చేయవు.

అలాంటి 50 నుంచి వంద సంవత్సరాల వయసు కలిగిన చెట్లకు పునర్జన్మ ఇవ్వడం అంటే మామూలు విషయం కాదు. ఎవరు చెట్లు తొలగించాలనుకుంటున్నా వెంటనే ఈ నర్సరీ రైతులు వెళ్లి అధునాతన హైడ్రాలిక్ యంత్ర పరికరాలతో ఆ చెట్లను అక్కడి నుంచి తొలగించి మళ్లీ మొక్కకు ఏవిధంగా అంటు కట్టి పెంచుతారో అదే విధంగా ప్రత్యేకమైన కుండీలు ఏర్పాటు చేసి వాటిని పెంచి పోషిస్తున్నారు. ఎన్నో కిలోమీటర్ల దూరం విస్తరించి ఉండే ఆ చెట్ల వేర్లను తొలగించి చిన్న చిన్న మొక్కలుగా మాదిరిగా వాటిని తిరిగి జీవం పోయడం ఒక అద్భుతమనే చెప్పాలి.

వీటి ధర లక్షలాది రూపాయలు

అడ్డాచ్చిన చెట్లను తొలగించినవే కదా అని డెడ్ చీపుగా దొరుకుతాయి అనుకుంటే భ్రమే అవుతుంది. ఎందుకంటే వీటి ధర కూడా లక్షల రూపాయలు పలుకుతాయి.

ఇదేం దారుణం అనుకుంటున్నారా...అవును మరి ఇదంతా కాలం కలిసి వచ్చి చేసిన ప్రయోగం ఫలిస్తేనే ఈ చెట్టుకు విలువ వస్తుంది. లేదంటే వీరు పడ్డ శ్రమ, పెట్టిన పెట్టుబడి వృధా అవుతుంది. అంత పురాతనమైన చెట్లను తొలగించి మళ్లీ బతికించడం అంటే ఎంత కష్టమో వేరే చెప్పనవసరం లేదు. చెట్లను యంత్రాలతో తొలగించి వాటిని ప్రత్యేక వాహనంపై నర్సరీకి తరలించడం చాలా ఖర్చుతో కూడుకున్నది.

ఈ చెట్లు తిరిగి వేరు పట్టి చిగిరించాలంటే చాలా సమయం పడుతుంది. ఆ సమయం వరకు పోషిస్తూ వేచి చూడాల్సిందే. కొన్ని సందర్భాల్లో ఇవి చిగురించవు. తెచ్చిన చెట్లు చెట్టుగానే ఉండి ఎండిపోతుంది. అలాంటప్పుడు

జీవితమంటే మంచి మనిషిని వెదికి పట్టుకోవడం కాదు, మంచి అనుబంధం ఏర్పరచుకోవడం

రైతులకు తీవ్ర నష్టం వస్తుంది. ఇక్కడ నర్సరీలో ఈ విధంగా పెంచిన ఓ రావి చెట్టును అదేనండి మొక్క రికార్డు స్థాయిలో రూ. పన్నెండు లక్షలకు హైదరాబాదుకు చెందిన ఓ ధనవంతుడు కొనుగోలు చేయడం విశేషం. అయితే ఆ రైతు ఆ మొక్కను చాలా సంవత్సరాలు పోషించారు.

తమిళనాడు, కర్ణాటక రాష్ట్రాలలో దేవాలయాలకు డిమాండ్

రావి, మర్రి వంటి చెట్లు ఎవరికి అవసరం ఉంటాయనే అనుమానం కూడా కలగక మానదు. లక్షల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి ఈ చెట్లను ఇంటి పెరట్లోనో, పొలం గట్ల వద్దనో వేసుకోవడానికి కాదు. అధునాతనమైన కార్పొరేట్ కంపెనీలు, కొత్తగా ఏర్పాటు చేసే ఖరీదైన లే అవుట్లు, ధనవంతుల భవంతుల గార్డెన్స్ లోను, ఖరీదైన పార్కుల లోను, రిసార్ట్స్ లలో అప్పటికప్పుడు ప్రత్యక్షం కావాలనుకుంటే వీటిని కొనుగోలు చేయాలి. అన్నిటికంటే ముఖ్యంగా వీటి డిమాండ్ ఎక్కడ ఉంటుందంటే కర్ణాటక, తమిళనాడు రాష్ట్రాల్లో కొత్తగా నిర్మించిన దేవాలయాలకు.

ఎందుకంటే ఆయా రాష్ట్రాల భక్తులు ఆలయం ఎంత గొప్పదో ఆ ఆలయంలో ఉండే చెట్టును బట్టే గుర్తిస్తారంట. అందువల్ల ఎంతో ఖర్చు పెట్టి ఆలయం నిర్మించిన ఆలయం ముందు ఇటువంటి పురాతన చెట్లు పాతాల్పిందే. అందుకునే వీటికి అక్కడ ఎక్కడ డిమాండ్ ఉంటుంది. మర్రి, రావిచెట్లు కలిపి ఉంటే ఆ చెట్టుకు మరింత డిమాండ్ ఉంటుంది. ఇక మర్రి, రావి, జువ్వీ చెట్లు కలిపి ఒకే చెట్టుగా ఉంటే ఇక ఆ చెట్టు ధర ఎంత పలుకుతుందో వెలకట్టలేము. మనుషుల నక్షత్రాలను బట్టి వేళ్లకు రంగురాళ్లను ఉంగరాలుగా ధరిస్తున్నారు. అదే మాదిరిగా నక్షత్రాలను బట్టి ధనవంతుల ఇళ్ల వద్ద ఎలాంటి చెట్టు ఉంటాలో తెలుసుకుని ఆ రకం చెట్టును ఎంత ఖరీదైన లెక్క చేయకుండా కొనుగోలు చేస్తున్నారు.

మర్రి, రావి వంటి చెట్లనే కాదు బాదం, ఉసిరి, గానుగ, వేప, కదంబ, సీమచింత, తుమ్మ, కొబ్బరి చివరకి తాడి చెట్టును కూడా మొక్కలుగా మార్చి అమ్మకానికి పెడుతున్నట్లు ఉమా భారతి నర్సరీ రైతు కొత్తపల్లి మూర్తి తెలిపారు.

500 రూపాయల దొంగ నోట్లున్నాయి, జాగ్రత్త!

ప్రస్తుతం టెక్నాలజీ ఎంతో అభివృద్ధి చెందింది. ఈ అభివృద్ధి చెందిన టెక్నాలజీని మానవాళి మంచికి వినియోగిస్తే మంచిదే. కానీ అదే దుర్వినియోగం అయితే మాత్రం ప్రజలు తీవ్ర ఇబ్బందులు ఎదుర్కొవలసి ఉంటుంది. బ్యాంక్ అకౌంట్లో నగదు వేసి.. ఇంటికి తిరిగి వచ్చేసరికి.. సైబర్ నేరగాళ్ల తమ మాయోపాయంతో వాటిని కొట్టేస్తున్నారు.

అలాంటి పరిస్థితుల్లో.... సరికొత్త టెక్నాలజీ వినియోగించి రూ.500 దొంగ నోట్లు చెలామణిలోకి వచ్చినట్లు కేంద్ర హోం మంత్రిత్వ శాఖ హెచ్చరికలు జారీ చేసింది. వీటి విషయంలో చాలా అప్రమత్తంగా ఉండాలని ప్రజలకు సూచించింది. ఈ దొంగ నోట్లు దాదాపుగా అసలు నోట్లను పోలి ఉన్నాయని వివరించింది. చాలా పరీక్షగా గమనిస్తేనే కానీ.. అసలు నోటుకు, నకిలీ నోటుకు తేడా తెలియని విధంగా ఉన్నాయని స్పష్టం చేసింది.

అయితే ఈ దొంగ నోట్లకు, అసలు నోట్లకు మధ్య తేడాను చిన్న స్పెల్లింగ్ ఉందని.. దీనిని ఇట్టే గుర్తించ వచ్చని ప్రజలను సూచించింది. దీనిని గుర్తించడంలో ఇదే కీలకమని పేర్కొంది. కరెన్సీ నోట్లపై సాధారణంగా RESERVE BANK OF INDIA అని ఉంటుందని.. కానీ దానిలో RESERVE అనే పదంలో E కి బదులుగా A అని ఉంటుందని.. ఈ విషయాన్ని ప్రతి ఒక్కరు స్పష్టంగా పరిశీలించాలని ప్రజలకు సూచించింది.

ఇలాంటి నకిలీ నోట్లు అత్యంత ప్రమాదకరమని వెల్లడించింది. వీటి విషయంలో చాలా అప్రమత్తంగా ఉండాలని బ్యాంకులు, సంస్థలు, ఏజెన్సీలను సూచించామని వివరించింది. ఈ విషయంలో ప్రజలు, వ్యాపార సంస్థలు అప్రమత్తంగా ఉండాలని కేంద్ర హోం మంత్రిత్వ శాఖ సూచించింది. ఇక ఈ సమాచారాన్ని డిఆర్ఐ, సీబీఐతోపాటు ఎన్ఐఐతో సైతం పంచుకున్నట్లు వివరించింది.

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో ఆక్వా సాగుకు విరామం

పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలో ఆక్వా సాగుకు రైతులు పంట విరామం ప్రకటించాలని తీర్మానాలు చేస్తున్నారు. ఈ ఏడాది జూన్ నుంచి ఆగస్టులో మూడు నెలలు సాగుకు స్వస్తి చెప్పేందుకు సిద్ధమవుతున్నారు. ఇప్పటికే పలువురు రైతులు జిల్లాలో చెరువుల వద్ద పంట విరామ బోర్డులు పెట్టేశారు. రొయ్య కౌంట్ కు గిట్టుబాటు ధర రావడం లేదన్న కారణంతో విరామానికి ముందుకొస్తున్నారు. మేత ధరలు తగ్గడం లేదంటూ మరో వాదన వినిపిస్తున్నారు. పాలకొల్లు పరిధిలోని జై భారత్ క్షీరా రామ ఆక్వారైతు సంఘం పంట విరామానికి వూసుకుంది.

మరోవైపు రైతులకు ప్రోత్సాహకాలు కల్పిస్తామని, సాగు విస్తీర్ణం పెంచేందుకు చర్యలు తీసుకుంటామని జిల్లా అధికార యంత్రాంగం రైతులతో సమావేశమై చైతన్య పరుస్తోంది. వాస్తవానికి కూటమి ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత వంద కౌంట్ రొయ్య ధర రూ.270లకు చేరింది. గత ప్రభుత్వంలో రూ.240 ఇవ్వనున్నట్టు ప్రకటించారు. వ్యాపారులు మాత్రం అంత ధరతో కొనుగోలు చేయలేదు. వంద కౌంట్ రొయ్య ధర రూ. 200లకు పరిమితమైంది. కూటమి ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత ధరలు పెరిగాయి.

విదేశాలకు ఎగుమతి చేసే 30-40 కౌంట్ రొయ్య ధర ఏకంగా రూ.470లకు చేరింది. ఇటీవల అమెరికా అధ్యక్షుడు ట్రంప్ విధించిన పన్నులతో ఇక్కడ రొయ్య ధరలు మళ్లీ పడిపోయాయి. ఉద్దేశపూర్వకంగానే వ్యాపారులు ధరలు తగ్గిస్తున్నారంటూ ఇటీవల జిల్లాలో రొయ్య రైతులు ధర్నాలు నిర్వహించారు

పశ్చిమ ఆయువు పట్టు..!

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోనే 1.13 లక్షల ఎకరాల్లో ఆక్వా సాగు జరుగుతోంది. దానిని ఈ ఏడాది 1.30 లక్షల ఎకరాలకు విస్తరించాలని జిల్లా అధికార యంత్రాంగం ప్రణాళిక వేసింది. ఆక్వా సాగు మొత్తంలోని 80వేల ఎకరాల్లో రొయ్య ఉత్పత్తి జరుగుతోంది. మిగిలిన విస్తీర్ణంలో చేపలు

సాగు చేస్తున్నారు. ఏటా మూడు లక్షల టన్నుల రొయ్యలు ఉత్పత్తవుతున్నాయి. అమెరికా, యూరప్ దేశాలకు అత్యధికంగా ఎగుమతులు నిర్వహిస్తున్నారు. ఈ ఏడాది ధర లు పెరిగినప్పుడు రైతులు ఒకింత సంతోష పడ్డారు. ఇటీవల మళ్లీ ధరలు పడిపోవడంతో పంట విరామానికి ముందుకొస్తున్నారు.

(ఆంధ్రజ్యోతి సౌజన్యంతో)

మల్లీశ్వరిని చూసి దేశం గర్విస్తోంది!

ఎక్స్ వేదికగా ప్రధాని మోదీ టీవీ

వెయిట్ లిఫ్టర్ గా కరణం మల్లీశ్వరి సాధించిన విజయాలను చూసి భారతదేశం గర్విస్తోందని ప్రధాని మోదీ పేర్కొన్నారు. యువ అథ్లెట్లకు మార్గనిర్దేశనం చేసేందుకు ఆమె చేసిన ప్రయత్నాలు ప్రశంసనీయమని మంగళవారం ఎక్స్ వేదికగా టీవీ చేశారు. యమునానగర్ పర్యటన సందర్భంగా ఒలింపిక్ పతక విజేత, ప్రముఖ అథ్లెట్ కరణం మల్లీశ్వరితో భేటీ అయినట్టు ప్రధాని మోదీ తెలిపారు. కాగా మల్లీశ్వరి ఢిల్లీ స్పోర్ట్స్ యూనివర్సిటీకి వైస్ ఛాన్సలర్ గా వ్యవహరిస్తున్న విషయం విదితమే. ■

కుటుంబ సభ్యులపట్ల ఓర్పు ప్రేమకు చిహ్నం, ఇతరుల పట్ల ఓర్పు గౌరవానికి సంకేతం

నేల ఆరోగ్యం - ఉత్పాదకత పెంపుదల

ఆరోగ్యంగా ఉన్న నేలకు ప్రతికూల పరిస్థితులను తట్టుకునే బలం ఉంటుంది
నేల ఆరోగ్యంగా ఉండాలంటే, అందులో తగినంత సేంద్రీయ పదార్థం ఉండాలి

చేపట్టే పనులు

లోతుగా
దుక్కులు దున్నడం

మల్చింగ్

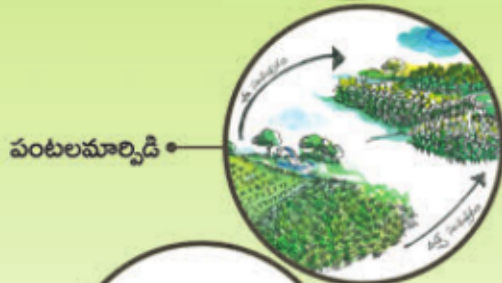
పొలంలో పచ్చి రొట్టె
ఎరువు సాగు

వైవిధ్య పంటల సాగు

చెరువు మట్టి చల్లడం

పంటలమార్పిడి

జీవ ఎరువుల వాడకం

నాణ్యమైన విత్తనాల
వాడకం

తెలంగాణాలో తొలి విత్తన పండుగ!

సీజీఆర్, భారత్ బీజీ స్వరాజీ మంచ్ సంయుక్తంగా నిర్వహించిన విత్తన పండుగలో పాల్గొన్న శ్రీ సి ఎన్ రెడ్డి ప్రభుతులు

అరబందో ఫార్మా, ఏపిమాన్ సంస్థల ఆధ్వర్యంలో పీలేరు మండలంలో చలివేంద్రాల ఏర్పాటు ...మరోసంస్థచే అన్నదానం

పోషకాహార విలువలపై ఏపిమాన్ బృందంచే ర్యాలీల నిర్వహణ ... ఎన్ హెచ్ జి మహిళలకు అవగాహన

గుడ్లవల్లేరు మండలంలో ఏపిమాన్ ఆధ్వర్యంలో పి4 కార్యక్రమంలో భాగంగా సర్వే నిర్వహణ దృశ్యాలు

To ADDRESS

ఉరవకొండలో మలేరియా నిర్మూలన ర్యాలీ

బట్వాడా కాకపోతే దయచేసి ఈ చిరునామాకు తిప్పిపంపండి

ఎడిటర్, ఏపిమాన్ కార్యాలయం, ప్లాట్ నెం.11-12, హుడా కాలనీ, తానీషా నగర్, శ్రీమ్ వ్యాళీ దగ్గర, మణికొండ, రంగారెడ్డి జిల్లా, హైదరాబాదు-500089